Bộ sưu tập Phi hùng cục kỳ Pedras ký (07-71) cung cấp bởi Thư viện Quân Việt Dương

MỖI SỐ 0 $ 07

HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Năm thứ nhì — N° 422

ĐUỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN: 72, Lagrandière — Dây nói số 696

TÒA-SOẠN: 147, Rue de Reims — Dây nói số 558

Quản-lý: YÊN-VAN-SAM

HÃY HÚT THUỐC HIỆU JOB

Lundi 21 Septembre 1931

SÓNG GIÓ TRÊN THÁI-BÌNH-DƯƠNG

Vì sao Nhựt Hoa e sắp đánh nhau?

II

Vụ án Vạn-bửu-Sơn chính là âm mưu của người Nhựt, nhưng cũng là tự có một bọn quan dân Tàu cổng rắn cắn gà nhà, rước voi về dày mã

Người Nhựt rắp tâm chiếm đoạt thêm muốn hai xứ Mãn-châu và Mông-cổ của Tàu đã lâu rồi. Tuy ở hai xứ ấy, hiện nay họ đã có đường xe lửa, có ruộng đất, có hầm mỏ, nghĩa là có lợi quyền ít nhiều rồi, chớ không không đâu, nhưng họ thấy miếng ăn ngon miệng, muốn nhai ngấu cả kia thì mới vừa bụng. Bởi vậy ở bên nước Nhựt họ, đã có một phái chánh-trị quân-phiệt do Điền-Trung làm đầu, chủ-trương một cái chánh-sách chiếm-đoạt hai xứ Mãn Mông Hộ gọi là « Mãn Mông chánh-sách » hay là « Đại-lục chánh-sách ». Đại-lục nghĩa là đất liền, đất rộng, ấy là chỉ về Mãn Mông vậy.

Điền-Trung vốn là phái võ-nhơn, trước kia có làm thủ-tướng Nhựt-bổn một phen, đã làm thành một tập điều-trần về Mãn-Mông chánh-sách, có cả mấy trăm trương giấy, dâng lên Nhựt hoàng xin chuẩn-phê thi-hành. Theo ý Điền-Trung thì người Nhựt cứ việc đem binh qua đánh Tàu, đặng chiếm-cứ lấy Mãn-Châu, Mông-Cổ, chớ không nói một hai gì hết.

Trong chánh-giới Nhựt-bổn, từ vua tới quan, từ quan tới dân, ai cũng tán thành cái chánh-sách ấy cả. Song khi không vỏ cớ mà làm ngang tàng như vậy, dầu Tàu có yếu hèn chịu mất mặt lòng, nhưng các nước Âu-Mỹ sao cũng can-thiệp vào, chớ không để cho anh Nhựt làm ngang được. Bởi vậy người Nhựt ngày đêm hay lo kiếm cớ sanh chuyện, để làm cho đặt cái âm-mưu kia.

Vụ án Vạn-Bửu Sơn gây ra gần 3 tháng nay, chính là một cách kiếm chuyện vậy.

Vạn-bửu Sơn là một cái đất thuộc về huyện Trường-xuân, tỉnh Cát-lâm về mé bắc nước Tàu (1), giáp với Cao-ly là thuộc-quốc của Nhựt (Cao-ly hay là Triều-tiên, hay là Hàn, đều là một cả). Hồi tháng tư năm nay, người Nhựt xúi người Hàn qua đó mướn ruộng của người Tàu mà làm, do người Nhựt xuất vốn cho. Người Nhựt lại khéo lợi dụng một anh Tàu, là tay thổ-hào quyền-thế ở chỗ đó, tên là Hác-Vĩnh-Đức, và lập ra công-ty khẩn điền thật lớn, cho Hác-Vĩnh-Đức làm quản-lý. Thằng khốn nạn nầy thấy lợi thì ham, quên cả anh em nông-dân cùng máu mũ của nó, lấy đại ruộng dân cho 180 người Hàn mướn làm.

Bọn nầy đem cày vác cuốc tới đào mương đắp bờ để cày cấy: chúng làm ra mặt như là chiếm đoạt ruộng đất ở Vạn-bửu Sơn của dân Tàu vậy. Quan huyện Trường-Xuân là họ Mã, sợ thế của tên Hác Vĩnh-Đức và sợ thế của người Nhựt, nên nhắm mắt làm lơ, để mặc người Hàn ngang ngược. Chúng đào mương chạy qua ruộng đất của người ta, làm cho các điền-chủ nhỏ ở quanh đó, thế yếu sức cô, đành phải đem ruộng đất cho tên Hác-Vĩnh-Đức mướn, để nó cho lại người Hàn mướn.

Song có bọn đại-nông thấy người Nhựt người Hàn thông-đồng với nhau chiếm-đoạt ruộng đất, bèn đem gia-đình ra lấp đầy những cái mương của người Hàn đã đào.

Qua sáng bữa sau, người Nhựt phái mấy chục tên lính cảnh sát tới binh vực cho đám nông dân người Hàn. Bọn nông-dân Tàu thấy vậy càng giận, cũng đem khí giới ra chống cự. Lính cảnh sát Nhựt bắn trước, bọn nông dân Tàu chỉ có khí giới là đồ làm ruộng mà thôi, nên phải trốn vô trong chùa. Hai bên chống giữ nhau tới 2 giờ đồng hồ. Kết quả bên người Tàu và bên người Hàn đều có kẻ chết, kẻ bị thương cả. Ông huyện Trường-Xuân hay tin cấp báo, đem lính tới hòa giải, bắt Hác Vĩnh-Đức và một viên khu-trưởng (cũng như Cai-tổng) họ Tào mà giam; còn những người Hàn bị bắt, thì ổng thả cho về cả.

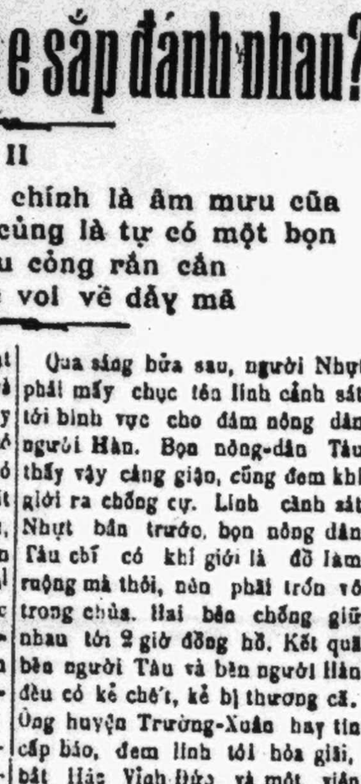

Nam-tước Nhược-Thấn
Thủ-tướng Nhựt-bổn bây giờ

Việc chỉ có vậy, mà lỗi là tự người Hàn trước, và người Hàn phạm lỗi làm ngang đó là tự người Nhựt xúi giục, ấy vậy mà người Nhựt phao tiếng lên rằng người Hàn qua Vạn-bửu-Sơn làm ruộng, bị người Tàu đánh giết tàn nhẫn. Họ phao tiếng như vậy đặng làm gì? Được cho người Hàn tức giận người Tàu vậy.

Quả nhiên, người Hàn ở trong nước nghe lắm mặc mưu, đem lòng oán giận người Tàu, nên chi hồi đầu tháng 7 mới rồi, trong nước Cao-ly mới xảy ra cuộc Hoa-Hàn tương đột. Tức là người Hàn nổi lên đánh phá Hoa-kiều ở trong đất Hàn. Mấy tỉnh Nhơn-xuyên, Bình-nhương và Nguyên-sơn, người Hàn kéo nhau cả trăm cả ngàn, đập phá các tiệm buôn và nhà cửa của người Hoa-kiều và chém giết Hoa-kiều chết có mấy trăm mạng. Mấy bữa nổi lên phong-trào nầy, bọn Hoa-kiều ở Cao-ly tan gặt bại nhiều lắm, đến đỗi nhiều người phải bỏ cửa nhà tiền của mà trốn chạy.

Tỏ ra người Hàn nghe lắm mà nổi giận cần bậy, phá hại người Tàu, rồi hai bên thành ra gây thù gây oán. Cái âm-mưu ấy chính là tự người Nhựt bày ra. Bởi vậy khi người Hàn kéo nhau đánh phá tan hoang, mà lính cảnh-sát Nhựt làm bộ đàn-áp cho có chừng thôi, chớ chú-tâm họ là dung túng và xúi giục cho người Hàn làm. Than ôi! Lòng dạ người Nhựt độc-hiểm đến thế là cùng.

A. D.

(1) Cát-lâm, Hắc-long-giang, Tân-Cương, gọi là Đông-tam-tỉnh, thuộc về Mãn-châu, là xứ Trương-Học-Lương cai-trị bây giờ.

Người Việt-nam nên mua trà Việt-nam mà uống. Trà ấy bán ở 29 Rue Sabourain

Chuyện thị phi....

Mussolini còn thua Nam-Chúc nhiều lắm

Mussolini là một vị anh hùng ở giữa thế-giới nầy. Một tay va nắm cái sanh mạng nước Ý, quyền lấn hơn vua, coi vang cả nước, một mình va hiệm không biết là mấy bộ. Ngoại-giao Tổng-trưởng là va, Thuộc-địa tổng-trưởng cũng là va, Lục-quân tư-lịnh là va, mà Hải, Không-quân tư-lịnh cũng là va. Bao nhiêu cơ quan chánh trị, giáo dục, công thương gì trong nước Ý cũng thuộc về tay va nắm cả.

Nước Ý trước kia yếu như con mèo lột, nhờ va bây giờ mà hùm thiệt châu Âu, Giáo-hoàng La-mã trước kia thế lấn đến mặt trời, mà bị va nêu trở thành hòn núi giả. Va bẻ một cái đỗ lửa, va nặt một cái sấm vang, va quạo một cái thì sông núi ngã nghiêng, va hờn một cái thì đất trời sầu thảm. Cái oai danh của va là vậy đó, cái tài cán của va là vậy đó.

Còn Nam-Chúc?

Cằm cằm cụi cụi, tháng nọ ngày kia, cào giấy bán văn, chạy tiền đóng thuế, chỉ có một cái cột Thi-Phi mà viết cũng không xong, nói cũng không rồi, thế mà dám sánh với Mussolini, sánh với Mussolini lại còn nói mình là hơn nữa mới bảnh chớ.

Độc-giả chắc là không tin rồi đó. Để Nam-Chúc nói cái chỗ Nam-Chúc hơn cho mà nghe.

Số là từ mấy năm nay, nước Nga thực-hành cái kế-hoạch năm năm, làm cho thế-giới sa vào vòng kinh-tế khủng hoảng. Đứng đầu một nước, lão Hoover Huê-kỳ cũng như lão Mussolini, lão Mac-Donald Hồng-mao cũng như lão Hindenburg, anh nào anh nấy đều sợ cái vạ cộng-sản tràn-sang, anh nào anh nấy đều lo cái nạn thế-giới tranh-đấu. Trong óc mỗi anh đều tượng ra một ông Thần « Hòa-bình », tuy cái mặt mũi của ông thần Hòa-bình của mỗi anh không giống nhau, nhưng anh nào anh nấy đều cố đem cái tâm huyết của mình mà đúc cho nên hình dạng.

Cơ khổ, mình cũng tưởng lão Mussolini sẽ đem cái thi nhau sống dời non, chọc biển vá trời mà thực hành ra cái chánh-sách, cái cơ mưu gì, lúc nầy để cho thế-giới được hòa-bình lâu dài kia. Ai ngờ đâu trong một bức thơ gởi cho Tổng-thống Hoover nước Huê-kỳ, lão lại nói rằng: ta phải thiệt-hành cuộc hòa-bình của Thế-giới cho được 10 năm.

Ngán chưa? Lão nói thế tức là lão không đủ sức giữ gìn cuộc hòa-bình của thế-giới được lâu dài. Ngoài 10 năm nữa thì thế-giới lại có cái nạn chiến tranh nổi dậy long trời lở đất.

Cái gì vậy mà tài? Nếu Nam-Chúc mà ở vào cái địa vị lão thì Nam-Chúc sẽ có cách làm cho thế-giới hòa-bình luôn luôn đứng nói là mười năm, đến một 100 ngàn năm cũng được mà!

Ta phải biết rằng vật gì có nuôi nắng mới sống, có vung quét mới tốt tươi, dân nầy bọ đề-xướng hòa-bình, mà sắm súng cho to, tàu cho lớn, luyện binh cho nhiều thì hòa-bình sao được. Đập tàu đi! Chẻ súng đi! Những thứ giết người đó, đâu có phải là cái thứ để mưu hòa-bình.

Muốn hòa-bình Nam-Chúc nghĩ không có gì hay bằng lấy « Cơm đoàn » làm bánh mì, lấy « ống điếu » làm súng thần công, lấy « cây tăm » làm lưỡi lê, lấy mâm bát làm trận địa. Luyện cho mấy anh ưu vai, lớn vế, thành ra một bộ xương khô, tập cho mấy tợi thơ ngây, thành ra cả đám tiên nhỏ. Được vậy thì thế-giới chiến-tranh đã khỏi xảy ra, mà rồi cái mầm cộng-sản kia cũng phải tiêu diệt.

Đó, cái chước Nam-Chúc nghĩ đó phải thần diệu không? Cái chỗ Nam-Chúc tưởng đó có phải cao xa không?

Khó khiếc gì cái thứ hòa-bình, mà nắm bảy cái đầu óc lo tương thế kia mà suy tính không rồi, trù nghĩ không ra!

NAM-CHUC

COI TIN THẾ GIỚI có nhiều tin tức rất quan-hệ

Vợ vua có sung sướng gì?

Đàn bà lấy vua, ở phương Đông ta xưa nay, hình như người ta không cho là sự sung sướng. Bà vậy, lại lấy ông vua mất ngôi tuất nghiệp, lại càng không sung sướng hơn nữa.

Bởi vậy một bà thứ-phi, vợ vua Tuyên-thống nhà Thanh nước Tàu, ra tòa xin đổ vua. Ấy là chuyện lý-kỳ, trong phụ trương bổn-báo ngày mốt độc-giả sẽ thấy.

Quân Nhựt đã chiếm cứ Phụng-thiên của Tàu

Họ giữ xưởng chế-tạo quân-giới, sở máy bay, bắt 54 tên lính Tàu

Tin sáng nay nói đêm bữa 18 Septembre lính Nhựt đi tuần ở đường xe lửa Nam-Mãn, là đường xe lửa của Nhựt, thấy 400 lính Tàu đang phá một cái cầu xe lửa ở gần Phụng-thiên hai bên đánh nhau dữ, một viên quan võ và một tên lính Nhựt chết.

Trương-học-Lương

Qua sáng bữa sau 19, Nhựt đem binh tới bắn phá sở đúc súng ở Phụng-thiên và chiếm cứ lấy sở ấy. Lại chiếm cứ luôn cả sở máy bay và bắt 54 tên lính Tàu.

Trương-Học-Lương liền đánh dây thép lên Bắc-bình phản-đối thái-độ sanh chuyện của Nhựt-bổn với các sứ-thần Vạn-quốc.

Nhựt-bổn đã đem tàu binh tới gần Phụng-thiên.

Chánh-phủ Nam-kinh được tin buồn-bảo nầy, chưa quyết định ra sao, Vương-chánh Đình nói chờ tin rõ ràng đã.

Trong khi ấy Tưởng-giới-Thạch xuống lỗ-nam đốc đánh binh Quảng-đông.

Nhựt-bổn làm ngang thiệt, chưa biết người Tàu có nhịn không?

ĐÀO HÁT TA LÊN MÁY BAY

Đào kép cải-lương và hát bộ ta, nhờ có cuộc Đấu-xảo Paris mà phen nầy sung sướng quá: biết đi tàu biển, biết nước Pháp, biết quang-cảnh Paris, lại biết cả khoái lên máy nữa.

Ngày 18 Août, đào kép cải-lương và hát bộ cùng các tài-tử âm-nhạc, được lần lượt nhau lên máy bay ở trường Vincennes, bay lên dạo quanh trên kinh-thành Paris một vòng. Khi lên máy cũng bận đồ làm tuồng.

Hình trên đây, kể từ tay trái qua tay mặt: 1° *Năm Phi*, 2° *Tư Huê*, đào Cải lương «Phước-cương» 3° *Kim*, 4 *Xuyến*, đào hát bộ «Phước-thắng», bốn người đang ngồi trong máy bay trước khi cất cánh bay lên. Coi người nào cũng có cái nụ cười, chắc là lấy làm vui vẻ lắm.

Lên máy bay mà lại bận đồ năm tuồng! Khi bay rồi xuống, đào kép ta có mùa hát đồ cho hãng hát bóng chụp vào phim.

M. Lê-Yên

được phần thưởng nhì về cuộc thi vẽ cáo-bạch cổ-động cho thứ « cò bài lao »

Gần đây ở Đông-dương ta cũng theo như bên Pháp, bày ra cách bán thứ cò bài lao (*timbre anti tuberculeux*) để lấy tiền giúp vào các nhà thương trị bịnh lao.

Bởi đó mới có cuộc thi vẽ bình quảng-cáo (*affiches*) để cổ-động cho thứ cò ấy. Các họa-công tây nam đều có dự cả. Cuộc thi chấm bằng cách bỏ thăm, ai nhiều hơn thì được.

Bửa thứ sáu 18 Septembre mới rồi, có ban hội-đồng khui thăm ấy ra đếm, kết-quả như vầy:

1° — Hélène Gilis.
2° — Lê Yên.
3° — Louis Dupont.
4 — Capitaine Larroche.

M. Lê-Yên vốn là họa-sư, dạy trên trường Huỳnh-khương-Ninh và thường vẽ hình cho các báo quốc-văn ở đây, nay được phần thưởng nhì trong cuộc thi nầy, thật là vinh diệu. Bổn báo chúc mừng.

Trung-Hoa
Sẽ tới Saigon bửa 22 Septembre 1931
Tại sân Tổng-Cuộc Annam đường Mayer Saigon có 4 matches trong 4 bửa

1° Ngày thứ ba 22 Septembre 1931. T.H. với Victoria khởi sự đá 5g15.
2° Ngày thứ tư 23 Septembre 1931. T.H với Thudaumot.
3° Ngày thứ năm 24 Septembre 1931. T. H với Commerce
4° Ngày thứ sáu 25 Septembre 1931. T.H. với hội tuyển (sélection)

Giá tiền vô cửa

Giàng	0$40
Tribunes	1.00
Ghế máy	2.00

Tổng-cuộc có để cho mỗi hội 11 cái giấy vô cửa để cho anh em chiến tướng đi coi trong 4 bửa. Vậy mỗi hội cho người lại M Phông Compagnie des Eaux et d'Electricité mà lấy.

T.C.T.T.A.

HỘI-ĐỒNG QUẢN-HẠT

PHIÊN NHÓM CHIỀU 18 SEPTEMBRE

Công-nho Tạo-tác

Phiên nhóm trước, vừa đó tới khoản công nho tạo-tác, thì Hội-đồng giải-tán liền, có ý hoãn lại phiên nầy để cho rộng ngày giờ hơn mà bàn cãi.

Chương-trình tạo-tác năm 1932 bớt nhiều khoản lắm, việc nào cần ích không thể hoãn được mới thi hành ngay mà thôi.

■ ■ ■

Người làm công

Đờ khoản công-nho nầy ra đọc, ông nghị *Nguyễn văn Sâm* đứng lên xin nói. Ông xin Hội-đồng hãy chú-ý rằng năm tới bên tạo-tác bớt nhiều khoản chi phí lắm, nhưng sao hình như không có bớt người làm, hay là có bớt mà bớt ít quá.

Ông xin quan Thống-đốc nếu bớt không đặng các viên-chức thì nhớ đừng đem vô thêm. Ông xét công nho thấy công việc năm tới bớt có trên 500 ngàn đồng mà người làm việc thì y như cũ. Ông cũng biết bớt người làm thế ấy thì tội-nghiệp cho người ta lắm, song ông cũng xin quan Thống-Đốc nhớ tiền thuế của dân cũng là cực khổ mới đóng đặng.

Ông cũng xin bên sở Tạo-tác bắt chước bên sở Kiểm-lâm ngày nay đem các viên-chức Annam vô để thay-thế cho viên chức Langsa. Công việc làm cũng vậy, mà tốn phí lại có phần ít hơn. Ông nhắc lại lúc Âu-châu chiến-tranh thiếu viên chức Tây, chánh-phủ dùng rộng những chuyên-môn tá-sự Annam (Agents techniques) thì công việc cũng xong vậy. Nên lúc nầy công-quĩ hụt thiếu, Chánh-phủ nên thi-hành cái chánh sách hay kia, là đem viên quan Annam thay thế vô người Pháp.

Sau lại ông xin chánh-phủ nghĩ phương pháp gì hay để cho người làm việc tiến ngày được vô ngạch thiệt-thọ cho hết. Nội sở Tạo-tác có đến gần một trăm thầy ân tiền ngày, phần nhiều làm đã chín mười năm mà chưa đặng vô ngạch thiệt-thọ.

Quan Thống-đốc.— Tôi cũng biết viên chức sở Tạo-tác là đông quá, công chuyện tuy bớt chớ tôi không muốn bớt ai, vì rồi đây sẽ có nhiều công việc tạo-tác với món tiền quốc trái, đến đó rồi đâu có đủ người làm cho kịp.

Tôi cũng biết mấy ông chuyên-môn tá-sự Annam có thể làm công việc nhiều, nên hễ viên chức tây đâu bớt thì tôi thế Annam vào, mà công việc thay đổi phải cho lâu ngày mới đặng.

Còn mấy thầy làm việc công ngày đây là vì họ không đủ sức thì vô ngạch. Dầu mấy lần có cuộc thi cho họ, mà họ không thi đặng. Làm việc thì họ thạo lắm mà tới không đậu, tôi biết làm sao, bớt đi thì tôi không nỡ, để họ ở vậy làm việc lúc nào tàn hết thì thôi. sau nầy tôi chỉ muốn người làm việc chánh ngạch cả mà thôi.

Ông *Le quang-Liêm* nói ở các sở nhà nước có nhiều người làm công ngày, vậy có thể lập một ngạch riêng cho họ khỏi tiếng làm ngày trọn đời không? *Quan Thống-Đốc* trả lời nói ở xứ nào cũng vậy khó lắm không được đâu, bỏ hết hạng làm ngày nầy rồi thì cũng còn hạng khác, bao giờ hết đặng.

■ ■ ■

Chương trình tạo tác năm 1932

Bây giờ mới đỡ chương-trình tạo-tác năm 1932, ấy là một cái chương-trình có cả công việc phải thi-hành trong năm tới.

Về khoản đắp lộ sửa nhà vệ sinh và các khoản chi tiêu khác, thì số tiêu-phí tới 1.275,500 đồng.

Trong tờ trình của ban ủy-viên có xin sửa đổi một vài khoản, ông nghị trưởng *Mathieu* xin Hội-đồng hãy coi chừng lời bàn cãi của mình, đừng nói dông dài quá, không đủ thì giờ làm việc.

■ ■ ■

Sở Tạo-tác xài giấy nhiều quá

Ông Nghị *Nguyễn-đăng-Liêng* chỉ-trích về khoản sở Tạo-tác Nam-kỳ xài giấy nhiều hơn sở Tạo-tác chánh ở Hanoi. Ông nói hôm ban ủy-viên Tạo-tác nhóm, ông xếp sở Tạo-tác thủ nhận rằng sở Tạo-tác không có xài giấy nhiều, mà nay xét kỹ lại bên Tạo-tác thì lại xài giấy nhiều hơn hết. *Nó nhứt tới 41 000 đồng lận.*

Quan Thống-đốc. — Năm tới chỉ có 500,000 đồng tiền chi phí Tạo-tác thôi, chừng ấy tiền giấy sẽ bớt đi nhiều lắm. Tôi thấy người ta nói in giấy, xài tốn kém lắm, tôi đã tìm cách in bớt tốn rồi, từ rày về sau không còn thấy cái tệ ấy nữa.

Có cái khoản sở *Tạo-tác* dùng *giấy nhiều* đây, mà cải qua lại cũng mất bộn thì giờ.

■ ■ ■

Vớt lục bình

Xuất công-nho 750 đồng chi phí về sự vớt lục bình. Ông *Bùi quang Chiêu* nói nếu muốn trừ cái hại lục-bình mà xuất có 750 đồng thì không đủ vào đâu. Quan chánh bác-vật (ông xếp sở Tạo-tác) nói lục-bình ở Nam-vang trôi xuống, bây giờ có vớt nội xứ ta cũng không trừ đặng cái hại, nên tiền dự định đây chỉ lúc nào nó trôi vô kinh, rạch, làm trở ngại cho cộ thông thương thì mới vớt.

(*Coi qua trương* 6) C.T.T.

TÊN CƯỚP Ở HỐC-MÔN ĐÃ BỊ BẮT

Bổn-báo đã thuật cái tin cướp ở chợ Hốc-môn sáng bữa thứ sáu: Hai người đi chợ mua bán, bị một thằng đeo súng ra hăm dọa, lấy hết tiền bạc trong lưng, rồi nhảy lên xe hơi chờ sẵn đó mà đông. Chắc nó đã dò biết hai người kia có tiền nên mới dám làm cách ngang tàng như thế.

Té ra xe hơi đó là xe hơi mướn. Về Saigon, nó hiệu sốp-phơ chạy tới Chợ đũi. Lúc xuống xe, người sốp-phơ xuất kỳ bất ý, nhảy lại nắm óc cậu ta. Hai bên vật lộn nhau, sau có thiên hạ phụ giúp mới bắt được nó, trao cho lính giải về bót quận nhì.

Ông cò Testanière tra hỏi, cậu ta thú thiệt; nói: túi chỉ còn có 137 đồng, chắc khi vật lộn với người sốp-phơ, có rơi vãi ít nhiều. Còn khẩu súng sáu của nó là đồ con nít chơi, chớ không phải súng thiệt.

Xin coi qua

■ ■ ■

TRƯƠNG 2: Việc vật ở Saigon, Cholon, Lục-tỉnh, Trung-kỳ, Bắc-kỳ.

TRƯƠNG 3 4: Hoặc một bài khảo cứu hay, hoặc một sự tích lạ.

TRƯƠNG 5: Thể-thao và tin tức Thế-giới.

TRƯƠNG 6: Tiểu thuyết và nhiều tin tức khác.

■ ■ ■

Nước Nhà-Nam trường nào cũng có chuyện, có tin, có bài đáng đọc cả.

BỔ HUYẾT YÊN SƠ BỔ THẬN HOÀN

Thuốc Bổ thận hoàn này, là một phương thuốc qui lạ trong việc tráng dương. nếu ai có bịnh các chứng thuộc về thận nên chú ý. Thuốc này chuyên trị khí huyết suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không đặng, giao cấu không nổi, mộng mị di tinh cùng là đờn ba lạnh nơi tử-cung, đờn ông tinh huyết hư nhược, và các chứng thuộc về cuộc chơi bời quá độ tinh thần bủng rủng, hãy dùng thuốc này thì sẽ đặng trở nên mạnh mẽ, quí vị có mua xin hãy nhìn cho kỹ nhản hiệu con bươm bướm mới là thuốc thiệt.

PHARMACIE ĐẠI-QUANG

27, Bd TÔNG-ĐỐC-PHƯƠNG — CHOLON

Trong Nước...

Saigon

Một trận giặc nhỏ trên xe điện

Lúc 7 giờ tối ngày thứ năm 17 Septembre, trên xe điện đường Saigon-Cholon (Galliéni) có một trận giặc nhỏ nhỏ.

Có một người đàn bà kia, đã lớn tuổi, cùng con gái đi xe điện từ trong Cholon ra Saigon. Hai mẹ con ngồi trên xe nói chuyện nhà, khi ra đến ga Nancy có một người đàn bà kia to lớn mập mạp lên xe kiếm chuyện gây gổ với hai mẹ con bà già kia. Ban đầu còn nói qua lại, sau đến dùng thoi cú, đánh nhau rất kịch liệt, đến đỗi những người xét giấy trên xe cang ra không nổi. Hai mẹ con bà già kia đánh không lại nên phải chạy xuống xe, chun vào một cái quán gần đó mà trốn. Nhưng con mẹ mập mạp to lớn kia cũng chạy theo chun vào quán nữa đánh rứa. Lúc bấy giờ có một bầy gái từ thời đứng chực đâu sẵn ở đó cũng hùa với con mẹ mập mạp mà đánh hai mẹ con bà già nhừ tử. Thiên hạ tựu lại coi rất đông. Chúng đánh đã đời rồi kéo nhau đi, hình như linh không dám làm gì họ hay sao mà không thấy mặt ai đó cả.

* * *

Xe máy ủi một cái xe kéo

Hôm thứ năm tuần rồi, có một người cỡi xe máy, chạy rất mau, mà cỡi thế nào lại ủi nhằm một cái xe kéo ngã nhào lại ngã tư đường d'Espagne và Catinat. Trên xe kéo có một người đàn bà Pháp ngồi, cũng bị nhào lăng xuống đường, và bị thương nơi chun.

Linh chạy liền lại làm đăng-ký, rồi không biết xử thế nào.

* * *

Vớt được cái thây một đứa con gái nhỏ

Lúc 4 giờ chiều ngày 14 Septembre vừa rồi, người ta có vớt được một cái thây một đứa con gái nhỏ chết trôi trong kinh Arroyo-Chinois. Xét ra thì đứa nhỏ vô phước ấy tên Ng-thị Các, 6 tuổi, sanh ở Saigon, con của Ng.-văn Thông và Ng.-thị-Tuân, chèo ghe số 2695 SV. Sau khi đem xác đứa nhỏ ấy lên nhà xác khám xét rồi mới cho đem chôn.

* * *

Xin đem một tên phung cùi ra cù-lao Rồng

Hiện bây giờ người ở châu thành Baclieu rất lấy làm phiền vì một tên phung cùi, ngày nào qua ngày kia đến tháng nọ lẫn quẩn luôn trong chợ, và lấy chỗ tại đường Paul Bert trước cửa phố số 26 làm nơi ngủ. Mỗi buổi sớm mai, dưới một thiên hạ cùng linh tráng qua lại đó cũng đều thấy nó cùng với một bầy rất lăng bu nơi mấy chỗ lò lói mà lên chia với nhau gặm một miếng thì ít hôi. Rồi đó bầy ruồi lăng ấy không thể nào khỏi bay ra chợ đậu lên đồ ăn người ta bán ngoài chợ, thật là một điều rất hại cho nhơn dân ở châu-thành Baclieu nên người ta than phiền là phải. Mong sao ai là người có trách-nhiệm, nên để ý đến việc nầy, mà mời tên phung cùi ấy ra cù-lao Rồng, ở đó nó được no ấm tấm thân nó mà nhơn dân khỏi bị cái nạn lây vì nó.

Xin đọc tiểu-thuyết hay

Tình-duyên -:-

-:- Xáo-ngộ

Luc-tinh

BACLIEU

Tòa xử vụ khách-trú với khách-trú đánh đất của Annam

Cũng phiên tòa tiểu-hình ngày 15 Septembre, tòa có xử vụ khách trú chém khách-trú mà nơi mục nầy sẽ báo ngày 9 Septembre có nói rồi.

Người khách trú Trương-Ám, 59 tuổi tay già mà tướng tác rắn vỏ thấy bắt sợ, lãnh khi hầm trọn. Tòa kêu tên, ông ở trong phòng sau tòa, xăm xăm đi ra lên tuốc trên quan tòa đang ngồi, làm ông phán và linh phải cản vo lại, tưởng là Trương-Ám chợt cái gì lạ, mà chạy lên gần ông tòa đang làm gì; lé ra Trương-Ám tay cầm một xấp giấy lý-đoán kêu nài sự gì không hiểu, và muốn ai làm hòi nào không rõ, đưa đại cho quan tòa xem một hồi, rồi tòa kêu chứng cớ ra hỏi, chứng cũng nói có thấy Trương-Ám cầm búa chém Huỳnh-Diêu.

Trương-Ám cãng chịu có chém, vì đàng kia đánh ông trước, song nhứt là va tức về sự mất cái rẻo đất của ông có công lấn ranh, khai phá bấy lâu, mà bây giờ lại còn phải bồi thường tiền cho Huỳnh-Diêu nữa, thì tức bề hông nhịn không được. Rốt cuộc tòa kêu Trương-Ám 3 tháng tù.

Sự cãng lạ, đất của Annam, mà khách-trú lại đánh với nhau đến phải đổ máu!

Cao-mên

Làm sao bắt được tên tướng cướp Nhương

Hôm trước bổn-báo có đăng tin rằng linh mật-thám đã bắt được một tên tướng cướp sát nhơn rất lợi hại trên Cao-mên, nhưng nay rõ ra thì sự thật là dân ở Trapaing-Py Khum Khal Roméa bắt được, như vầy:

Tên tướng cướp Nhương và 5 tên đồng lõa đã nhứt định đánh tên khách-trú Reng Chhou, ở bên đường Kompong Trach, cách Kampot 7 cây số ngàn. Bọn cướp phá cửa vào nhà lấy được 100 đồng bạc và một sợi dây chuyền vàng. Nhưng trong khi chúng nó đương lục soát trong nhà thì người khách trú kia thoát ra ngoài được mà chạy đi thông tin cho cùng làng hay. Nhờ vậy nên khi bọn cướp đi về thì bị bắt. Khi dân làng đuổi, nó có dùng đến súng nhưng may không trúng ai vậy và chạy đâu đuổi thôi, chúng nó phải đuổi nên đến áp lại bắt được, hết thảy là 5 đứa.

Quan chủ tỉnh Kompot được tin nầy liền thưởng cho những người dân có can đảm và tận tâm bắt được đảng cướp rất lợi hại ấy một số bạc 300 đồng.

Trung-ky

Hai người cùng chết vì thuốc độc

Cùng một ngày tại làng Giản-luận thuộc tỉnh Hatinh hai người đàn bà, một người tên Thị-Phiên, vợ của Đặng Trinh một người tên Thị Xuyến vợ của Đặng Đáng đều bị thuốc độc chết.

Việc nầy làm náo động cả làng, vì hai người cùng một làng, cùng chết trong một đêm lại cùng lấy hai người họ Đặng.

Quan trên còn đang cứu xét xem hai người tự vận hay bị ai thuốc chết.

Chém chết vợ và mẹ vợ

Thủ phạm người lối 20 tuổi

Hôm 14 Septembre vừa rồi, tại làng An-thới-đông, tổng An-tịch hạt Gia-định có xảy ra một vụ án mạng ghê gớm, là một chàng rể lối 20 tuổi, vì cơn giận chém mẹ vợ và vợ chết liền tại trận. Thủ phạm là tên Đoàn-văn-Miêng.

Nguyên tên Đoàn văn Miêng cưới vợ là Lê thị Vê, con của bà Võ thị Lan nay đã được hai năm. Từ ngày cưới vợ: Miêng ở theo quê vợ tại làng An-thới-đông, buôn bán cây gỗ, có sanh được hai đứa con 3 và 4 tuổi.

Năm nay bán cây bị lỗ lã, trong nhà thiếu hụt, nên vợ chồng thường gây lộn với nhau luôn. Đó là cái nguyên-nhơn cho vụ án mạng ngày rày vậy.

Hôm 14 Septembre, lúc 10 giờ sớm mai, mẹ vợ của Miêng là Thị-Lâu, ta rầy va sao mấy lúc nay làm biếng quá, không chuyên cần làm ăn.

Lẽ thường ai cũng vậy, việc làm ăn đương phấn chấn, mà vì một việc gì cản trở, hoặc buôn bán lỗ lã, thì làm sao khỏi rủng chí buồn lòng. Nay nghe lời mẹ vợ ngẫy la nên tức tối Miêng mới cải lại, nói bên gây lộn nhau. Lúc bấy giờ Thị-Vê là vợ Miêng nói xen vào cửa, nên Miêng tức giận cuồng trí, xách búa chém vợ nhiều cái rất nặng; vợ ngã nhào, liền, máu ra lênh láng. Thị-Lâu là mẹ vợ của Miêng thấy con gái mình bị chém, nóng lòng nhảy lại dựt búa, bị Miêng chém luôn cho mấy búa nữa cũng ngã nhào. Hai mẹ con đều chết liền tại trận cỏ.

Chém chết vợ và mẹ vợ rồi, Miêng không đi đâu cả, lại ghé gần bên hai cái thây xỉa mà ngồi chờ anh vợ về. Khi tên nầy về, Miêng tỏ đầu đuôi tự sự, rồi để cho anh vợ kêu làng đến bắt. Làng đến làm biên bản rồi cho chở hai cái thây xỉa xuống nhà thương Gia-định khám xét và bắt Đoàn-văn-Miêng giải quan.

M. Hồ-ngọc-Sang

Thầy Annam coi tướng và chỉ tay

Kính trình cho quí khách rõ. Kể từ đây, tôi không có nhứt định trước ngày giờ trong lúc hành-trình nữa động, vì có nhiều quí khách ở hai tỉnh Rachgia và Longxuyen hoan-nghinh lắm, coi không hết, nên tôi phải tạm nán ở lại thành ra trễ ngày giờ đi định.

Vậy, chừng nào tôi đến tại tỉnh nào ở đâu bao lâu, thì tôi sẽ có lời rao trong báo Duốc-Nhà-Nam ra Trung-lập để cho quí khách hay trước.

Thầy Hồ-ngọc-Sung đã ngụ tại nhà ngủ « Nam-Nguyên », phòng số 9 ở Châudốc rồi, định ở đây có 15 ngày, rồi sẽ qua Kampong-Trạch, Hatiên và Kampot (Cần-Giọt): về địa-phận Cao-Miên.

Chuyện Phật đời xưa

Tích hay, chuyện lạ, ý cao-sâu, văn gọn gàng. Lấy tích xưa mà dọn theo đời nay, ấy là kinh sách Phật viết theo kiểm thời.

Hỏi tại:

ĐOÀN-TRUNG CÒN,
15, rue Filippini
SAIGON

MUỐN NGHỈ BÁN

Có đủ phụ tùng xe Unic và Citroen bán rẻ lắm.

Đo nơi Auto-Pièces 1 và 3 Bd. Galliéni Saigon.

Tàu-Long Lữ-Quán

Nhà ngủ nầy mới đổi chủ mới sơn phết lại coi rất sạch sẽ và để đạc trong phòng đều mới hết, rất tinh khiết, hỏi hạt thiệp và phương pháp.

Nhà ngủ nầy ở góc đường *Thủy Binh và Tổng-đốc-Phương* là nơi chỗ thị tứ vì gần bến xe đi Lục Tỉnh.

Kính mời quí khách trước đến giúp người mình sau có chỗ nghỉ ngơi yên tịnh và mát mẻ.

Chủ nhơn : **Nguyễn văn Ngọc**
Ngủ-v.-Thu dit Tức

Bán Raquettes de Tennis và đương gây giá rẻ xin do nơi hãng bán Moteur Ruston, và máy xay lúa của Nguyễn-v Chức.
27 rue Colonel-Grimaud, Saigon (Gần gare Cuniac xe điện Saigon-Cholon.)

Thí hòm cho người nghèo

Nay vợ chồng tôi có lập một cái trại hòm thì tại ấp Mỹ-bình làng Mỹ-Hội hạt Mỹtho. Chúng tôi vì mắc ở Saigon nên có giao cho hương chức làng sở tại thế mặt cho chúng tôi mà cứu cấp cho người nghèo.

Nếu ai có việc, xin đến nhà việc Mỹ hội sẽ có hương-chức làng phát hòm và một đôi chiếu, khỏi phải tốn hao tiền bạc chi hết.

Mme & M Kiểm-văn-Sam
Quai de la Marne
Khánh-hội — Saigon

TRƯỜNG TƯ

Nguyễn-v-Chương

TRAVINH

Tựu trường ngày 14 Septembre 1931. Dạy học trò tới thi bằ g-cấp Sơ-Học. Ăn uống tử-tế Giáo-sư đủng đỉnh.

Học trong.	Ở ngoài vô học
Lớp Nhứt..... 17$	6$
Lớp Nhì..... 16	5
Lớp Ba..... 15	5
Lớp Tư..... 14	4
Lớp Năm..... 13	3

Phòng khám bịnh

THUDAUMOT

Trần-văn-Sang

Lương-Y Bổn-quốc
Cấp bằng Cao-Đẳng Học-đường
HANOI

1° Ở tỉnh Thudaumot đều hoan-nghinh, bịnh khỏi mất công đi xa và đỡ tốn tiền đi Saigon mà lại thỏi mất thì giờ qui báu.

2° Trị đủ các chứng bịnh; có thầy phụ giúp rất cẩn thận bịnh, làm cho qui khách sẽ vừa lòng.

3° Nhứt định giá nhẹ để cứu người trong cơn đau yếu (không muốn đi nhà thương thì, hoặc không để nhọc đi đến mấy ông Bác-sĩ).

Giờ coi mạch:

Sáng : 8 giờ tới 11 giờ
Chiều : 3 giờ tới 5 giờ

Xin qui khách đến nhớ đem thuốc một lần thì mới tường chơn giả.

Lời rao vặt

Trai 25 tuổi, tánh hạnh tốt, tư tưởng tốt, biết chữ nho, đã từng làm thầy thuốc, thầy giáo cho nhà nước và các công sở muốn kiếm việc làm.

Do nơi M. Cần 3 G Rue Champagne Saigon

DỊP TỐT

Vì muốn làm ăn nghề khác, nếu ai muốn mua nhà máy xay lúa tôi vui lòng để rẻ lại, xin do hiệu:

Lâm-Hiệp
Nhà máy xay lúa
Longxuyên (Thonốt)

Nuôi cơm tháng theo Langsa

Nuôi cơm tháng tiếng Langsa, dạy đỡ cẩn mau, dạy thêm bài vở học từng ngày ở trường cho học sanh con nhà tử tế. Hỏi hoặc viết thơ cho số 14 Rue du Mékong.

Dùng tiếng Langsa hay tiếng Annam cũng được

Bánh trung-thu Bắc

Tại đường Reims số nhà 54 có đủ các thứ bánh rất ngon rất rẻ, mời qui khách chiếu cố rất cám ơn. Và chủ nhơn có việc về Bắc gấp nên muốn sang tiệm nầy lại. Trong tiệm đủ đồ làm bánh, ai muốn sang xin mời lại xem.

NÊN DÙNG THUỐC XỔ HIỆU

« Nhành-Mai »

Là thứ thuốc xổ độ nhứt hay. Xổ êm, uống dễ, đàm nhiều, là kim và côn-trùng cho nó ỏ, đều bị thuốc tống lỗi ra cả. Có bán nơi tiệm Nguyễn-thị-Kính, chợ mới Saigon và các gare xe điển, giá 0$20. Mua sỉ, lời nhiều, do nơi Madame Hương-Giáo, village de Binh-đăng Cholon. Có gởi bán khắp các tỉnh trong Nam-kỳ, nơi mấy tiệm thuốc và tiệm Bazar.

Đương vợt 1$50

DAKAO CÓ CHO (PRIME)

Xin các nhà chơi Tennis lưu ý, hiệt « đương » Raquette » muốn cho lâu đứt, chỉ có ba điều cần yếu:

1 là rót dây cho đều
2 là rót khỏi dập
3 là dây tốt.

Vậy trước khi đương hãy lựa chỗ các đáng tin cậy. Chỉ có Bazar ở gần gare Dakao, buôn bán thật thà, chúng tôi mới mướn được người thợ thiệt rành nghề đương vợt và làm thật kỹ lưỡng.

Bổn hiệu chủ-nhơn muốn khỏi mất tiếng nên chăm nom không cho thợ làm dối trá. Còn giá thì chúng tôi cũng đồng giá với các hiệu khác. Đáng tin cậy lắm.

Au Meilleur Prix
N° 15 Rue Martin des Pallières
à côté de la gare DAKAO

Trần-Long

ROTINIER
12, 14 rue Turc, Saigon

Đương Raquette 1$ 50
Bán giây đương Raquettes.
Cho mướn bàn ghế máy.

PARISIANA DANCING

Đổi chủ mới — **Người Annam**

là M. ANTOINE DAM

Cựu chủ-nhơn nhà bán đồn tây hiệu « Au Kéro ome » khi trước ở đường d'Ormay Saigon và cũng là tài tử danh tiếng xưa nay, đã trên 5 năm du lịch ngoại-quốc tranh tài nay trở về đây muốn giúp vui cho chư qui vị nên đã mua lại nhà hàng khiêu vũ Parisiana, đường Lê Thánh-đức, cách Saigon 7 cây số đưa mé sông cầu Bình-Lợi là nơi khoáng khoát, gió mát 4 mùa, mỗi đêm từ 9 giờ đến 3 khiêu vũ vui vẻ (dancing) cũng do ngón đờn nhà nghề của M. Antoine Dam và các tay tài tử ủng có danh tiếng xưa nay ở Saigon. M. Antoine Dam nghiên cứu đã lên dịch những bản đờn ca cải-lương, bản Tàu, Cao-miên, Xiêm ra đến đờn tây, như qui vị có chất giờ rảnh cũng nên lên đó mà giải lao công hứng gió, sau cho biết cái tài nhà Annam ta tấn phát ra sao thì sẽ rõ.

Rượu giải lao toàn là thượng hạng và có nghề riêng bào chế rượu cocktail, không đâu sánh bằng.

Mỗi chiều thứ 7, chúa nhựt và ngày lễ đều có bán sớm từ 3 giờ chiều.

Vì nhiều vị hiếu mới, nên ít ngày nữa đây sẽ có bán nem như ở Thiênđế vậy, lại từng dưới và nơi nhà cầu (le reste).

GARAGE

NAM-HIỆP-THẠNH

N° 168 Boulevard Galliéni Saigon — Téléphone 878

Kể từ 15 Aout 1931, hãng sửa xe hơi NAM-HIỆP-THẠNH đã trọn vẹn phần một mình tôi làm chủ. Sự sắp đặt nay sửa sang lại noàn-toàn hơn trước. Nhận sửa máy, đóng thùng, lợp mui và sơn, v. v..., công việc làm rất cẩn-thận giá cả tính phải chăng. Mong rằng quí-vị sẵn lòng chiếu cố, tôi rất được cảm ơn.

Chủ-nhơn : ĐINH-VĂN HOẠT

Hỡi anh em Đồng-bào nước Nam

Đương lúc nhơn-dân đồ khổ, mỗi người phải để tâm tìm kiếm, những phương pháp hay đặng bổ cứu lẫn!

Nếu Đồng-bào muốn giúp cho sự trồng trỉa và sự buôn bán thuốc hút Annam.

Nếu Đồng-bào muốn giúp cho nhơn-công annam, có việc làm, và lấy những số tiền thuở nay Đồng-bào trả cho công-nho xứ Algérie, mà đóng cho công nho Đông Pháp.

XIN HÃY HÚT THUỐC

M. I. C.

là thuốc của nhơn-công annam làm tại Đông-Pháp. Thuốc nầy không có pha điếm-sanh và các chất độc khác.

TIỆM CHỤP HÌNH MỚI LẬP Ở DAKAO

MY-DUNG Photo

103, Boulevard Albert 1er - DAKAO
(Góc đường Legrand de la Liraye)

Nhà kính trên lầu — Bông sáng rất đẹp — Hình chụp lối tối tân — Chủ-nhơn đứng chụp — Người làm kén chọn những tay đã lão luyện trong nghề hình. Xin quí-khách gần xa chiếu cố sẽ rõ những hình bổn-tiệm chụp thiệt là MỸ-DUNG.

MỸ-DUNG Photo
Chủ-nhơn : BÙI-VĂN-BỔN

CHO MƯỚN

Tám căng phố lầu tại Boulevard Kitchener từ số 19 tới 88, khi trước là nhà trường học «Huỳnh-công-Phát» có đủ ghế bàn giường cho học trò, rất tiện cho quí vị nào muốn lập trường tư, hoặc muốn mướn hết hay là một phần cũng đặng. Quí vị nào muốn mướn hay là muốn hỏi điều chi, thì xin do tại:

Société Immobilière
TJIA-MAH-YAN
15, RUE GEORGES GUYNEMER

LẠI RỒI! LẠI RỒI!!

Những dĩa của bạn

Huynh-Ky

sau đây:

Giọt máu chung tình
(Tiếp theo)
Mẫu tử tình thâm
Tham phú phụ bần

Cô Phùng-Há ca độc-chiếc
(Tây-thi giọng quảng và Vọng-cổ)

Hay không thể nói được!

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ:

Indochine Films & Cinémas

106, Bd Charner — Saigon

Các ngài, có việc chi rắc rối, về gia-tài, hoặc bị phao phiền, hoặc bị kiện thưa, hay cố ruộng, xin chớ tới « Phòng-Việc » nầy thì tiện lợi: **Cabinet d'affaires de Cochinchine**, số nhà 68 bis ruelle Colonel Grimaud, Saigon. Không tiền tới bạo cho mà kiện.

HỒ-VĂN-LANG, Directeur

Giadinh TRƯỜNG TƯ Huỳnh-khương-Ninh Giadinh

Có dạy học trò từ COURS ENFANTIN cho đến 3me ANNÉE.

Năm nay học sanh thi đậu rất nhiều

Kỳ thi Tiểu-học văn-bằng
(1er Juin 1931)

1° Nguyễn văn Dương, Giadinh
2° Thái Hòa, Saigon
3° Dinh văn Kỷ, Giadinh
4° Bùi văn Liễu, Giadinh
5° Nguyễn văn Nhan, Giadinh
6° Nguyễn văn Xương, Giadinh
7° Nguyễn châu Hà, Travinh
8° Nguyễn văn Thông, Bacninh
9° Lê văn Hiền, Giadinh
10° Lê càng Trong, Giadinh
11° Dương văn Hỏi, Giadinh
12° Thiều nghiêu Thuần, Giadinh
13° Nguyễn thị Hay, Saigon
14° Phạm văn Mão, Giadinh
15° Nguyễn văn Phẩm, Cholon
16° Nguyễn văn Hớn, Saigon
17° Trần văn Sang, Giadinh
18° Nguyễn đức Canh, Giadinh
19° Nguyễn thị Hoa, Giadinh
20° Doãn đức Thaeng, Rachgia
21° Nguyễn văn Gio, Saigon
22° Huỳnh văn Buong, Giadinh
23° Châu hàn Phước, Thudaumôt
24° Phạm thế Yên, Cholon
25° Le van Mang, Saigon
26° Phạm duy Kỳ, Cholon
27° Phạm văn Tỷ, Saigon
28° Nguyễn văn Tiên, Giadinh
29° Nguyễn trọng Thương, Mytho
30° Nguyễn ngọc Phu, Giadinh
31° Nguyễn văn Của, Giadinh
32° Mai văn Bo, Bentre
33° Khiok Uk, Soairieng
34° Võ văn Bình, Giadinh
35° Nguyễn văn Nhứt, Baria
36° Ph. minh Dong, Kpong Chok
37° Phạm văn Nghi, Tanan
38° Le van Sang, Cholon
39° Tạ văn khoe, Giadinh
40° Bành văn Quang, Giadinh
41° Le van Tac, Giadinh
42° Nguyễn công Thanh, Longx.
43° Nguyễn minh Duc, Vinhlong
44° Doãn hưu Hiếu, Mytho
45° Võ thị Nam, Mytho
46° Nguyễn văn Phước, Giadinh
47° Cao văn Thinh, Giadinh
48° Nguyễn văn Tiêu, Giadinh
49° Huỳnh văn Phước, Giadinh
50° Huỳnh văn Phát, Giadinh
51° Le van Tiếng, Cholon
52° Du vinh Mau, Giadinh
53° Le van Tu, Cholon

Kỳ thi sơ-học văn-bằng
(8 Juin 1931)

1° Le van Dam, Longxuyen
2° Trang van Do, Saigon
3° Le van Manh, Cholon
4° Huỳnh hoa Dang, Mytho
5° Nguyễn van Si, Thudaumot
6° Le thang Cang, Chaudoc
7° Nguyễn van Tu, Rachgia
8° Nguyễn van Niem, Mytho
9° Trinh van Cho, Giadinh
10° Doan van Trieu, Vinhlong
11° Phạm van Jean, Bentre
12° Nguyễn ngọc Khanh, Mytho
13° Nguyễn van Sau, Cholon
14° Phạm the Cai, Cholon
15° Le van Nam, Mytho
16° Lam phước Long, Vientiane
17° Võ van Luong, Kratié
18° Tran van Hung, Sadec
19° Võ mau Tu, Cantho
20° Huỳnh tan Quyen, Bentre
21° Le van Phong, Bienhoa
22° Phan van Sach, Binhthuan
23° Ly binh Hiệp, Soctrang
24° Sơ hưu Tong, Rachgia
25° Le van Su, Saigon
26° Le van Sang, Vinhlong
27° Lê văn Thuan, Vinhlong
28° Nguyễn tan Phat, Vinhlong
29° Phạm hưu Huynh, Bentre
30° Tran van Binh, Rachgia
31° Võ van Cam, Giadinh
32° Nguyễn van Buom, Cholon
33° Ly hoa Vinh, Pursat
34° Tran van Hải, Sadec
35° Hà ngọc Quang, Thudaumot
36° Trinh van Sanh, Bentre
37° Nguyễn kim Tong, Mytho
38° Thiều kiet Tuong, Giadinh

NÊN BỎ Á-PHIỆN

Hãng thuốc Giới yên đại bổ hiệu CON Ó của nhà thuốc

BÁ-NGỌC-ĐƯỜNG

Sau đây bổn-đường tận tâm bào chế thêm được vừa ý mọi người, chất thuốc mạnh hơn trước nhiều, và không hề nóng nãi nát bón.

Hút thuốc không mỏi ngày 1 $ 00, tốn 6 ve đủ bỏ. Ve 70 viên 1 $ 00. Ve 35 viên 0 $ 50.

Người hút nhựa hay hút lớn, mỗi ngày trên 1 $ 00 uống thử thiệt mạnh, mỗi ve 1 $ 10 càng tốt. Ở xa gởi cách Lãnh hóa giao ngân. Thơ và mandat gởi cho:

M NGUYỄN-HÒA-LIÊN
PHARMACIE
Rue d'Espagne 148 — Saigon

ÉTABLISSEMENTS

BÉCÉ-SPORT

LY-DE dit THAI

39, Rue de Cantoo, Cholon, 39

Vì ước ao cho quí vị mỗi người có thể mua được một cái xe máy đẹp, huê mỹ, kim thời, chắc, nhẹ nhàn và có trớn nhiều. Đã nổi danh tiếng khắp cả Đông-Pháp lại thêm mỗi kỳ đua, mấy hiệu xe của hãng đều được dọc giải quán quân luôn.

Nên Hãng định hạ giá những hiệu xe sau đây:

Hiệu			
BÉCÉ-SPORT	route ère	50$
— CORTÉA	routière	45$
— JULLOR	route ère	43$
— B. C.	route ère	42$
— ABEILLE	route ère	42$
Xe thường để đi công-việc.		32$

Xin quí vị chú ý, LY DE DIT THAI

Hãy tới kiếm ông Vũ - Thương - Chi
Đương ngụ ở tiệm thuốc

LẠP-XUÂN-ĐƯỜNG

Số nhà 268, đường Lagrandière SAIGON

Là một nhà danh-y có học đúng đắn, trên hai chục năm nay, kinh-nghiệm đã nhiều, đi trị-bịnh khắp cả bu ký, đâu đâu cũng biết danh tiếng. Ông chuyên-trị đủ chứng bịnh của đàn ông, đàn bà, trẻ con. Hiệu bán-hiệu đã mời ông về trông nom coi mạch kết thuốc ở bán-hiệu nói ông y-sỹ Lê-đạt-Dinh. Vậy ai có bịnh chi muốn uống thuốc Bắc, thuốc Nam, xin hãy đến ngay bán-hiệu ở số nhà 268 đường Langrandière (Saigon) thì chắc không có ngại chi hết, vì ở bán-hiệu lúc nào cũng có mặt ông thầy ở nhà.

CHÚ-NHƠN KÍNH-CÁO

Tội của tôi

Chuyện một tên tù ho lao muốn đổi gió lại nhận lấy tội chết

Hôm trước ở trường phụ nầy có đăng bài tựa đề « *Bị ám sát hay tự vận* » ? trong nói một tên tù ăn trộm gần ngày ra khám lại đi khai tội mình. Tên tù ấy là *Edward Chatoum Achour.* Nó tự xưng là kẻ trộm vàng của sứ thần Ai-cập *Fakry Pacha*, và là kẻ chánh phạm trong *vụ án Philippe Daudet*, là một vụ án làm hao giấy mực không biết bao nhiêu, đã êm tự 8 năm rồi.

Chuyện tôi thuật hôm trước đó chỉ là nhắc sơ cái đời bịnh - bồng của nó là thế nào thôi, nay có lẽ độc-giả muốn biết coi nó có phải là kẻ cứu đặng *Hư-vô* sai giết con của Léon Daudet là ông chủ bảo *Action Française* chăng ? Vậy tôi xin thuật lại cho độc-giả rõ.

■ ■ ■

Thằng Achour thú nhận là giết Philippe Daudet, tôi hay tin lật đật tới sở mật - thám dọ tin tức (Tôi đây là lời của nhà viết báo thuật lại). Bấy giờ có mật-thám đang lật tập hồ sơ. Ai cũng biết thằng Achour, là một đứa ăn trộm rồi, nên chi tôi hỏi viên có ấy về chuyện mới xảy ra sau đây thôi.

Viên có mỉm cười trả lời rằng:

—«Ông nên biết những lời khai trẻ nãi như vầy là không nên tin lắm. Tôi xin nói cho ông rõ rằng nó khai như vậy là càng làm cho sự quyết đoán của chúng tôi được rõ ràng hơn.

«Trước hết, thằng Achour là một đứa bịnh hoạn. Nó phải chứng ho lao đã từ mấy năm nay rồi, nó nhìn biết căn bịnh của nó ra sao, mà nó muốn cái đời nó được lâu dài, chứa nhiều hi-vọng như ai. Không ngờ trí não nó lu lờ, bị nhốt ở khám Agen cũng khá lâu, tù túng buồn bực quá, ngày nào cũng lẩn quẩn có bấy nhiêu. Bây giờ nó muốn thay đổi cái gì mới lạ, chớ cứ vậy hoài thì bực quá, nó mới bày chuyện Philippe Daudet ra.

«Ông cứ tin ở lời tôi: Nếu thằng Achour là một tên ăn trộm, thì không bao giờ nó dám nhúng tay vào giọt máu của người mà làm chuyện sát-nhơn đâu.»

■ ■ ■

Ngày nầy đi, ngày nọ đi, đăng đẳng ngót tháng trời, mà chuyện tên tù tự cáo mình là kẻ giết đứa nhỏ chuyện đánh *Hư-vô* sai mình đi làm việc đó bên ấy, vẫn nằm yên, không gì mới lạ nữa. Nó dám xưng tội chết, tội có thể kéo nó lên đoạn đầu đài, nhưng nó không khai thêm được lời gì rõ ràng hơn nữa, chuyện Philippe Daudet đâu còn hoàn đấy. Nó cuồng trí mà ! Sự cuồng trí đây do thân thể bực bội không được tự-do ngang giọc, rồi buồn bã mà đâm ra chuyện khai bậy làm cho tòa án vẫn biết thằng Achour là tên tội ! Chuyện Philippe Daudet bị ám-sát không phải là sự thật, con ông lãnh-tụ đảng Bảo-hoàng điên trí tự vận mà !

■ ■ ■

Nhơn chuyện nầy tôi xin thuật cho độc-giả biết trên đời còn lắm kẻ vì nỗi bí-mật éo-le ở từng sâu đáy lòng, dám đảm-nhận những tội nặng nề, mà chính họ không biết tới gì cả. Những kẻ ấy có đủ hạng, nào : đàn ông, đàn bà, con nít, kẻ đau bịnh, hoặc những tù gian tham trộm cướp bị tù tội có đăng bài tựa đề « *Bị ám sát hay tự vận* » ? trong nói một tên tù ăn trộm gần ngày ra khám lại đi khai tội mình. Tên tù ấy là *Edward Chatoum Achour.* Nó tự xưng là kẻ trộm vàng của sứ thần Ai-cập *Fakry Pacha*, và là kẻ chánh phạm trong *vụ án Philippe Daudet*, là một vụ án làm hao giấy mực không biết bao nhiêu, đã êm tự 8 năm rồi.

Chuyện tôi thuật hôm trước đó chỉ là nhắc sơ cái đời bịnh - bồng của nó là thế nào thôi, nay có lẽ độc-giả muốn biết coi nó có phải là kẻ cứu đặng *Hư-vô* sai giết con của Léon Daudet là ông chủ bảo *Action Française* chăng ? Vậy tôi xin thuật lại cho độc-giả rõ.

■ ■ ■

Thằng Achour thú nhận là giết Philippe Daudet, tôi hay tin lật đật tới sở mật - thám dọ tin tức (Tôi đây là lời của nhà viết báo thuật lại). Bấy giờ có mật-thám đang lật tập hồ sơ. Ai cũng biết thằng Achour, là một đứa ăn trộm rồi, nên chi tôi hỏi viên có ấy về chuyện mới xảy ra sau đây thôi.

Viên có mỉm cười trả lời rằng:

—«Ông nên biết những lời khai trẻ nãi như vầy là không nên tin lắm. Tôi xin nói cho ông rõ rằng nó khai như vậy là càng làm cho sự quyết đoán của chúng tôi được rõ ràng hơn.

«Trước hết, thằng Achour là một đứa bịnh hoạn. Nó phải chứng ho lao đã từ mấy năm nay rồi, nó nhìn biết căn bịnh của nó ra sao, mà nó muốn cái đời nó được lâu dài, chứa nhiều hi-vọng như ai. Không ngờ trí não nó lu lờ, bị nhốt ở khám Agen cũng khá lâu, tù túng buồn bực quá, ngày nào cũng lẩn quẩn có bấy nhiêu. Bây giờ nó muốn thay đổi cái gì mới lạ, chớ cứ vậy hoài thì bực quá, nó mới bày chuyện Philippe Daudet ra.

«Ông cứ tin ở lời tôi: Nếu thằng Achour là một tên ăn trộm, thì không bao giờ nó dám nhúng tay vào giọt máu của người mà làm chuyện sát-nhơn đâu.»

■ ■ ■

Ngày nầy đi, ngày nọ đi, đăng đẳng ngót tháng trời, mà chuyện tên tù tự cáo mình là kẻ giết đứa nhỏ chuyện đánh *Hư-vô* sai mình đi làm việc đó bên ấy, vẫn nằm yên, không gì mới lạ nữa. Nó dám xưng tội chết, tội có thể kéo nó lên đoạn đầu đài, nhưng nó không khai thêm được lời gì rõ ràng hơn nữa, chuyện Philippe Daudet đâu còn hoàn đấy. Nó cuồng trí mà ! Sự cuồng trí đây do thân thể bực bội không được tự-do ngang giọc, rồi buồn bã mà đâm ra chuyện khai bậy làm cho tòa án vẫn biết thằng Achour là tên tội ! Chuyện Philippe Daudet bị ám-sát không phải là sự thật, con ông lãnh-tụ đảng Bảo-hoàng điên trí tự vận mà !

■ ■ ■

Nhơn chuyện nầy tôi xin thuật cho độc-giả biết trên đời còn lắm kẻ vì nỗi bí-mật éo-le ở từng sâu đáy lòng, dám đảm-nhận những tội nặng nề, mà chính họ không biết tới gì cả. Những kẻ ấy có đủ hạng, nào : đàn ông, đàn bà, con nít, kẻ đau bịnh, hoặc những

(Còn nữa) C.T.T.

Hình Mỹ-thuật

Nhơn cuộc Đấu-Xảo Thuộc-Địa Paris bổn tiệm có hàng ở ngoại quốc qua được nhiều thứ giấy hình rất đẹp. Vậy xin tỉnh tặng chư quí vị tới chụp hình chúng tôi xin tỉnh

ĐẠI GIẢM GIÁ VÀ CÓ NHIỀU PHẦN THƯỞNG LỚN

Chủ-nhân xin ra nghinh tiếp

KHANH-KY PHOTO
54 Bonnard SAIGON
Téléphone n° 410

(4154)

Ăn cướp trên sông Cửu long càng ngày càng lộng

Linh tuần cảnh không đi xa châu thành, các chòm cù lao đông điền một thám lắt chịu để chọn tới

Giọc theo đường sông *Cửu-long giang*, tiếng thường gọi là sông Mỹ chạy lên Rạch-giềm, Kim-Sơn Hàm-Luông, bến nầy mé biển ăn với Mytho, bến kia sông thì cù lao Năm-Thôn, là chỗ đã cho cường đồ núp bóng. Ghe buôn bán thường bị nạn cướp bốc liền liền. Đêm nay ăn cướp có súng đánh nhà phú-hộ nầy, đêm mai ăn cướp có súng đánh ghe buôn kia, nào mất của, nào bị quá cường khẩu đánh đập tra khảo tự do, nếu như ai mà tiếc của tiền mồ hôi nước mắt, đương cự với chúng nó, ắt phải bị chọn nó giết một cách tàn ác gớm ghê.

Ôi là súng đạn ! Ôi là ăn cướp ! Có hay đâu ngày hôm nay súng đạn về tay đạo tặc có nhiều, có khi làng và linh đồn có súng mà phải lấy mắt nhìn. Như mới rồi vụ ăn cướp ông xã trưởng Phạm-văn-Khuôn làng Kim-sơn (Mytho) bọn cường đạo rất là tự do lộng hành.

Cướp hết ban đêm tới ban ngày. Mới ngày 29 Août, tên Nguyễn-văn-Nhân người ở Tân-an đi mua chuối dừa về bán, đi đến làng Song-thuận (Rạch-gầm) lúc 7 giờ sáng, bị ăn cướp có súng đón đánh. Tên Nhân tiếc của, quên cả sanh mạng, cự đương với chúng nó, bị chúng nó bắn chết thảy rớt thảy xuống sông. Vụ nầy làng Song-thuận cũng hay mà quan chủ quận châu thành Mytho cũng rõ.

Giữa ban ngày ăn cướp bắn tên Nhân chết, con nó trí hô mà xóm lò gạch ở làng Song-thuận, có người ra coi mà không một ai tiếp cứu. Hoặc vì khiếp nhược hay có ý nào với bọn cướp nầy chăng ? Còn ghe của bọn cướp thong thả chèo qua cù lao về miền *Phú-Túc*.

Ước sao người có trách nhiệm ghé mắt xem giùm tình cảnh của dân, phải sở mật-thám qua miệt *Phú-Túc*. *Phú-Đức* đi vòng qua *Hàm luông Khúc sãi* (Bentre); hoặc linh tuần cảnh đáp theo ghe buôn ở Mytho đi lên, tới *Hàm luông* đi xuống; ngày đêm theo giờ thanh vắng mà đi tuần phòng thì theo trong ít lâu bắt đặng bọn cướp nầy, đặng trừ mối hại cho dân nhờ.

Ngô-văn-Nhâm

Giá báo sửa lại :

Một năm. . .	15	$ 00
Sáu tháng . .	8	00
Ba tháng . .	4	00
Một tháng .	1	50
Mỗi số . . .	0	07

Y-KHOA TẤN-SĨ
DOCTEUR

Trần-thọ-Đông

Ancien Interne des Hôpitaux et de la Maternité de Perpignan (France)

Ở tại đường Thủy binh (Rue des Marins) 137, Cholon

Giây thép nói : N° 418

Coi mạch mỗi ngày.
Sớm mai từ: 8 giờ tới 10 giờ
Chiều từ: 2 giờ tới 4 giờ

Như ai muốn rước đi về trong lục-tỉnh thì sẵng lòng đi.

Coi về các thứ bịnh mổ xẻ về sự sanh đẻ đường thai. Hay là lâu năm rồi mà chưa có thai đặng. Về các bịnh trong mình của đàn bà (đường kinh không đúng kỳ. Huyết bạch tử-cung nằm không ngay. Mấy là các thứ bịnh khác trong tử-cung đều thạo)

— Phật môn cứu tế —

Kính trình lục vị chư quân đặng rõ tôi tên là Trần-văn-Vinh, làm công ở tại tiệm Thợi-Đại tạp hóa đã năm mươi ngoài tuổi con trai chẳng có chỉ có một đứa con gái mà thôi, lại mang bịnh huyết khô, chiêu thân hàng nhiệt, từ chi gầy dơ, ho lao thổ huyết, vì khi lạnh đau, kinh thấy bế có hơn mấy tháng ăn uống không ngon, mỗi mé nằm hoài tôi đã có rước đủ các lương y đều trị mà không hiệu nghiệm chi hết, nhưng con đợi chết mà thôi, thời may gặp người bạn hữu của tôi tên là Lý đức-Thuận nói rằng : ở tại phòng ngủ Lục-Tỉnh Khách-lầu ngoài sau Chợ-mới Saigon, đường d'Espagne N° 206 kế bên rạp hát bóng Modern có ông Hòa-thượng ở tại Sơn-tây Ngũ-đài-Sơn, bởi quê chữa bịnh thiệt là khỏi tử hồi sanh, như ai bịnh quê được quê thương thì uống thuốc hết liền, nếu bịnh được quê bọ thì không chữa bịnh, thiệt đoán kiết hung, như có người họ Lý tuổi còn nhỏ mà thường hay đi tỉnh, mộng tinh nay lợi thêm bịnh ho lao thổ huyết, đến cầu Hòa thượng chữa hết liền, tôi mới nghe nói như vậy cũng không lấy gì làm tin sau có người quen biết tôi nhiều lắm thì tôi cũng thuận ý đến cho Hòa thượng bởi quê đoán bịnh nói đâu trúng đó chẳng sai một điều Hòa thượng nói nặng chừng hai liều thì mạnh như xưa mỗi liều 7 $ 40, thì tôi trở liều rồi lấy đem về y theo mà uống thì thấy hiệu nghiệm liền, thiệt là nghề y của Hòa-thượng cũng như thần đã tôi sanh sau tôi chỉ, cho người bổ con tôi là Trương-văn-Vinh bị đau hai con mắt hơn ba năm không thấy cũng nhờ Hòa thượng chữa hết, sau con Dương-thanh-Sơn mang bịnh mai độc nhập cốt, đau cả cùng mình cũng nhờ Hòa thượng cho thuốc uống hết, còn như con của Lâm-bình-Nghĩa bị bịnh bại gầy ốm đi đứng không nổi nhiều thầy lương y cũng không thể chữa đặng sau của Hòa thượng chữa dám có 12 $ 00 đồng bạc thuốc thì bịnh hết liền, còn nhiều bịnh Hòa thượng cũng chữa đặng cả như là bịnh ho lao thổ huyết, phần cốt nhứt đau, bụng lớn, sỏi khẩu đau, tiểu trường khí thống, hoa liễu ngã lâm bạch trược, đương mai nhập cốt, cái phong suất chơn, suất tay, các bịnh nói trên đây Hòa thượng đều chữa đặng cả còn như vợ của Trần-đình-Đệ từ khi 16 tuổi về nhà chồng đến 22 tuổi mà không sanh đẻ sau nhờ uống thần bào của Hòa thượng không bao lâu thì có thai liền, bởi vậy cho nên chúng tôi có mua xỉ đến tạ ơn nhưng Hòa thượng không lấy bởi vậy bổn đồng nhơn rất đội ơn Hòa thượng vô cùng mà không biết lấy chi mà đền ơn nên chúng tôi đăng báo đây mà đền ơn ông vô mách cho các người nào có bịnh chi thì đến nhà ngủ Lục-Tỉnh Khách-Lầu ngoài sau Chợ mới Saigon đường d'Espagne N° 206 kế bên rạp hát bóng Modern chớ đừng bỏ qua, đến bởi quê mỗi một lần tiền ở còn còn thuốc tinh riêng xin phải chờ ý

Trần-văn-Vinh, Lý đức-Thuận, Trương-văn-Minh, Lâm-bình-Nghĩa
Trịnh-đình-Đệ — Đồng Kính

THIÊN HẠ ĐỒN

Danh vang bốn biển tiếng dậy tám phương là thuốc

BỎ Á-PHIỆN

của hiệu Tiêu-thần-Tiên, ở Tonkin gởi lại, bịu chế chẳng dùng cốt á-phiện. Cách bỏ giảm đã mát mà lại bổ. Dầu cho lão nhược bực nào trăm ngàn người không sai một, làm việc khỏe mạnh vui vẻ như thường chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết đi đường dùng rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1 $ 00

Hút ít 2 cùng 3 ve đủ bỏ, ai mua dùng không công hiệu xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Rue Mayer 128 Bd de la Somme N° 82 ; Rue Amiral Courbet N° 40, và Rue Vannier N° 74 là tiệm trồng răng hớt tóc danh tiếng nhứt Saigon, năm tiệm đều danh tiếng xưa nay đồng có bán thuốc hiệu Tiêu thần-Tiên» ai mua cũng phải ngừa kẻo làm giả mạo. Còn bịnh huê-liễu như Dương mai sủng đau lậu ai bịnh nhẹ nặng bực nào uống trong ngoài 7 $ 00 tuyệt nọc. Lục tỉnh ai muốn lãnh Đại-lý xin viết thơ thương nghị. Qui vị muốn gởi lãnh hóa giao ngân cũng được, thơ và mandat đề cho M Lê-văn-Anh, Commerçant Ed Albert 1er N° 142 Dakao, Saigon.

PHÒNG CHỤP HÌNH, THEO KIỂU KIM THỜI
CHUYÊN CHỤP — nhỏ mới ra lớn đủ kiểu

PASTEL, POINTE SÈCHE, SEPIA, NOIR
CHỤP HÌNH THẺ-THÁO

MODERN PHOTO

Place F. Garnier N° 1 — NGUYỄN BA-THY
en face Théâtre Municipale Saigon

UỐNG RỒI MỚI BIẾT LÀ HAY

Uống thuốc xổ mà cũng ăn cơm ăn cháo như thường

Nhà thuốc Lạp Xuân Đường môn bài số 268 đường Lagrandière Saigon có chế ra thứ thuốc xổ « Trục đàm bổ tả hoàn » có bịnh con « HẠT ».

Tuy tên là thuốc xổ mà trị được các chứng bịnh nội-khoa, ngoại-khoa, xổ đàm, tiêu phong nhiệt, tiêu cam tích, tiêu thũng, tiêu thực, vân vân...

Lạ hơn các thứ thuốc khác: là uống vô không dằng bội, không nhịn đói, ăn cơm cháo như thường, lâu no chừng nào lại càng xổ tốt chừng nấy.

Khắp cả lục-châu đều biết
Có gởi bán khắp cả mọi nơi và các gare xe lửa.

Thuốc THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người. Nếu có CULA thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

CHỮ TÌNH CHỮ HIẾU

Tác giả : VIÊN HOÀNH

HỒI THỨ NHÌ

Chuyện một muôn đồng bạc

— Phải, lâu nay ông đã làm phước nhiều lắm. Biết bao nhiêu kẻ nghèo nàn đói khát nhờ ông mà ấm cật no lòng....

Hồ-Đức cũng tiếp nói:

— Con xin ba hãy thử lời cho con với. Hồi nãy, lúc mới nghe ba thuật chuyện nầy, con có ý nghi ba có bụng xấu, muốn sang đoạt số bạc ấy. Chẳng qua là trời đất xuôi khiến, rồi cho cô Tiết-Trinh mà cũng rủi cho ông, nên thành ra ông phải thất hứa với người ở chốn suối. Thiệt vậy, chớ chi lúc ông ở Nam-vang về đến Saigon, ông gặp chị em cô nọ liền, thì ông đã giao số bạc ấy cho cô rồi, cô khỏi thất lạc đâu cùng, mà ông cũng khỏi mang tiếng không tốt. Chuyện xảy thật trớ trêu bất ngờ, song tôi nghĩ ông cũng không có tội lỗi gì, bởi vì ai cũng đã rõ ông là người ngay thẳng, xuất bạc ngàn bạc muôn bỏ thì cho kẻ nghèo ông còn không tiếc, có lẽ nào ông nỡ giựt 10 ngàn đồng bạc của một đứa cháu gái của người ơn của mình ?

Tô Quyên nãy giờ ngồi lắng lặng để nghe ba người nói, bây giờ cô sửng sốt vô nói :

— Tại là vì sự tình cờ không thể biết trước được, mà ba phải mang tiếng, con lấy làm tức tối và tội nghiệp cho ba lắm. Tuy vậy, ngày hôm nay con đã rõ hết sự thật được rồi, mình mấy con có mới nở nhân, lòng dạ con nó mới vui vẻ được. Sự thật nó là như vậy, thế mà hôm nọ chàng Thiện-Nghi nói thế nầy thế kia..... làm cho con gần muốn tin theo, làm cho con có ý phiền trách đến ba thật là lỗi quá.

Ông Hồ-đại-Đồng ngó ông Công-Hầu và con rể một cách chăm chỉ rồi nói :

— Tại ông bạn và hai con có lòng thương yêu kính trọng tôi thái quá, nên nói như vậy, chớ cái lỗi ấy tôi có thế nào trốn tránh đi đâu được. Thiệt vậy, chớ chi lúc cô Tiết-Trinh được 21 tuổi, và trước khi đi Nam-vang, tôi giao phức số tiền kia lại cho cô, thì tôi đã làm tròn bổn-phận tôi rồi mà cô Tiết-Trinh cũng khỏi phải lao đao lận đận. Phải, thật tôi không có ý gì tính sang-đoạt số tiền của cô Tiết-Trinh, cái đó đã đành như vậy rồi, song đến ngày giao tiền mà tôi không chịu giao là tại tôi phạm một cái lỗi lớn đó. Mấy năm nay tôi rầu buồn bức rức, tôi bị lương tâm trách phạt luôn luôn, ấy thật là đáng đời, tôi chỉ có hối-hận buồn rầu, chớ không oán hờn trời đất chi cả. Và lại mới đây tôi lại còn bị một người đeo theo khuấy rối tôi, làm cho tôi bấm gan tím ruột người ấy là ai chắc Hồ-Đức và Tô-Quyên đã biết.

— Trương-thị-Nghi chớ ai ! Hiếu-Đức và Tô-Quyên đồng nói một lượt.

Ông Hồ đáp :

— Phải, Trương-thị-Nghi nó đổi xưng là cử-nhơn Hoàng-tân-Hoa, nó biểu biết hết việc nầy nó bèn hăm dọa tôi để kiếm tiền, song tôi không chịu cúi sấp vái nộp cọp, nên nó mới dạy qua mà dọa nạt con nhỏ nầy đó.

Ông Tô-công-Hầu liền hỏi :

— Tôi nhớ hình như hồi nãy ông có nói rằng lúc ông Đái-qui-Đào ngộ nạn xe hơi, chỗ rủi nhà ông có mở bọt-phơi của ông mà lấy cái biên lai nhận lãnh một muôn đồng bạc ấy lại rồi, thì có tan tích gì mà sợ ai hăm dọa nữa?

— Thật quả tôi đã lấy cái biên-lai ấy lại rồi, bởi vậy nên âu nay tuy lương-tâm tôi không bao giờ an ổn, song tôi vẫn cứ tin chắc rằng chuyện nầy không khi nào đổ bể ra được.

Ông Tô-công-Hầu nói :

— Hồi ông Đái-qui-Đào gởi một vạn đồng bạc cho ông, ông có làm biên-lai nhận lãnh mà trao cho ông giữ. Nay ông lấy cái biên-lai ấy lại, không ai hay biết chi cả, mà ông Đái-qui-Đào cũng chết mất rồi, thì còn ai biết được việc đó.

— Vậy mà trời cho có người biết được. Tôi không hiểu khi tôi làm cái biên-lai ấy mà đưa cho ông Đái-qui-Đào, ổng nghĩ làm sao nên đem chụp hình cái biên-lai ấy ra làm 2 bổn, một bổn tôi lấy lại được, còn một bổn ổng cất ở đâu không biết và tại sao mà nó lọt vào tay tên Trương-thị-Nghi tôi cũng không rõ. Có đều tôi biết chắc là Tuyệu-Nghi gặp cô Tiết-Trinh, song nó còn giấu lắm.

— Có hại gì ? Nếu Thị-Nghi nó biết cô Tiết-Trinh ở đâu, thì nó cứ dắt đến đây rồi ổng chẳng bạc cho cô nọ là xong chớ gì ?

— Phải, chớ chi có cô Tiết-Trinh tới đây, hay là tôi biết nhà cô thì tiện lợi biết là chừng nào, nào có Tiết-Trinh không thấy ở đâu, còn Thị-Nghi thì nó lại muốn lãnh số tiền ấy để làm của riêng của nó mới lạ độc chớ. Bởi vậy nó còn ép buộc tôi phải gả con gái cho nó, cho nó bàn làm bảo với tôi, rồi phải cho nó giữ một cái trách nhậm trong công cuộc làm ăn của tôi nữa.

— Nó đòi như vậy mà ông không chịu cho, thì nó làm chi ông được? Trời ơi ! Phải chi nó trúng nhằm tay tôi, tôi sẽ làm cho nó biết rằng nó bốc nhằm thang nước đang chảy đó.

(Còn nữa)

Giá báo sửa lại :

Một năm . . .	15 $ 00
Sáu tháng .	8 00
Ba tháng . .	4 00
Một tháng .	1 50
Mỗi số . . .	0 07

Bổn tiệm có thợ sửa đồng hồ máy viết, máy hát, mau và kỹ lưỡng

Lê-xuân Kỷ, kính khải.

CÁC NHÀ

CÔNG-NGHỆ và THƯƠNG-NGHIỆP!

Đương thời kinh tế khuẩn bách, quí ông nên làm quảng-cáo cho món nàng mình ở báo **Tribune Indochinoise**, 72 *Lagrandière* Saigon là một tờ báo chữ tây của người Annam làm chủ, có nhiều độc-giả tây nam, phần đông là quí khách cao sang trong bốn bọc sĩ, nông, công, thương.

Xin lưu ý.

Thanh-Huê Khách-Sạng

Rue d'Espagne N° 172 et 174

Annexe, Thanh-Huê Khách Sạng

Rue Amiral Courbet
N° 51, 53, 55, 57, et 59
Rue Amiral Roze N° 6 et 10

Từ ngày tôi sang nhà nầy. Thì càng nhờ ơn quí khá à thương tưởng. Nên mới dựng vững trên đường thương-mãi. Thì ơn của quí khách, tôi chẳng bao giờ quên. Nay tôi có mở thêm một tiệm ngủ nữa tại đường Amiral-Courbet, cũng để hiệu Thanh Huê Khách-Sạng. Cách sắp đặt theo kiểu kiếm thời, sơn vẽ mới bắt mắt, và giữ theo phép vệ-sanh mền, gối, drap, mùng, mỗi bữa đều thay liền liền, và Bay phòng. Quí-khách muốn sai giờ nào cũng có sẵn. Lời nầy là lời thành thật của tôi, vì tôi không muốn theo khoan đó, có nhiều khi nó quá cái sự thật đi. Nên ý tôi ước ao muốn quí khách đến nghỉ nơi bổn hiệu một lần. Coi cách sắp đặt và các đồ đải của chúng tôi thì rõ, năm nay gặp đường kinh-tế khó khăn dường thì chánh sở hạp, nên bổn hiệu chúng tôi thừa dịp nầy sụt giá tiền phòng xuống đặng đón rước của quí-khách có lòng chiếu cố đến bổn hiệu đặng cho quí-khách thấy lòng thành thật của chúng tôi. (Gọi là người biết ơn đền nghĩa trả.)

Hạ giá tiền phòng

Tại đường d'Espagne
N° 172 và 174

Phòng ngoại hạng					
Ban ngày	1 $ 50	Hạ	1 $ 20		
» đêm	2 00	»	1 50		
Ngày-đêm	3 00	»	2 50		
Phòng thượng hạng					
Ban ngày	1 $ 50	Hạ	1 $ 20		
» đêm	2 00	»	1 50		
Ngày-đêm	3 50	»	2 00		
Phòng hạng nhứt					
Ban ngày	1 $ 00	Hạ	0 $ 80		
» đêm	1 50	»	1 20		
Ngày đêm	2 00	»	1 50		
Phòng hạng nhì					
Ban ngày	0 $ 80	Hạ	0 $ 60		
» đêm	1 20	»	1 00		
Ngày đêm	1 50	»	1 20		
Phòng hạng ba					
Ban ngày	0 $ 60	Hạ	0 $ 50		
» đêm	1 00	»	0 80		
Ngày đêm	1 50	»	1 00		

Chủ-Nhơn
Lê-thành-Huê

Cô Phùng-Hà

ca nhiều bản Tàu xuất sắc

(Mới lại đĩa Odéon những đỏ)

KIM TINH NƯƠNG XUẤT THẾ (1 đĩa). Phùng-Hà ca Tây-thi giọng quảng.

MẪU TỬ TÌNH THÂM (3 đĩa) Phùng-Hà ca Bắn-tiêu, giọng quảng, Thu-hồ, Vọng-cổ, Văn-thiên-tường.

THAM PHÚ PHỤ BẦN (4 đĩa) Phùng-Hà ca Bắn-tiêu, Xuân-nữ, Hành-vân, Khổng-minh, Vọng-cổ.

GIỌT MÁU CHUNG TÌNH (2 đĩa) Phùng-Hà ca Tương-tư, Xuân-tình.

Có đủ thứ đĩa hát Trần-đắt, Phước-cương, Ba-xuân, Hát bội.

Máy hát Béka và máy Sonata.

Có thợ thiện nghệ sửa máy hát và đàn manchon thật chắc ý.

Trữ bán tại tiệm Lê-văn-Tài 82 Rue G. Guynemer (Chợ cũ) Saigon, và tiệm Ngô-thị-Mão, 41 Colonel Grimaud ngay đầu chợ-mới Saigon. (Ngan gare Cuniac,

Lời-Tây

BIJOUTIER

56 56 Đường Georges-Guynemer
(ngan tòa án-đảo Saigon.)

Bổn hiệu trước ở số 3 đường Ohier vì tiệm chật hẹp nên dọn lại số 56 đường Georges-Guynemer cho rộng rải, để tiếp rước quí-bà, quí cô được tử tế hơn trước.

Kể ra bổn hiệu sáng lập trên 20 năm càng ngày càng tấn phát vì có thợ thiện nghệ, chuyên rông nghề làm đồ nữ trang theo đủ kiểu kim-thời và nhận hột xoàn, đồ mau lại khéo, không đâu sánh kịp. Nói chi đăng thật nhờ quí-bà quí-cô ở Saigon, Cholon và Lục-tỉnh biết bổn hiệu lâu năm; làm ăn chắc chắn giá tính lại rẻ hơn các nơi, nên tới đặt đồ vàng và đồ hột xoàn ở bổn-hiệu rất đông. Thật bổn-hiệu hết sức cảm ơn.

Lời-TÂY

Tâm Lòng Hiếu Tử

Chiều thứ Bảy nầy, Anh có về nhà thăm Ba, trước khi Anh lên xe Anh ghé nhà ghé lại tiệm café Annam mỹ hiệu ĐỨC-THÀNH-HƯNG đường d'Espagne số 221 mà mua cho Ba vài cái bánh Trung-Thu của tiệm ấy, vì năm ngoái Ba có mua một lần về dùng rồi, Ba trầm trồ khen ngợi các thứ bánh Trung-Thu của hiệu ĐỨC-THÀNH-HƯNG làm ra đều ngon thật, nếu vị thanh thao, chẳng có bánh hiệu nào sánh qua cho kịp, thật nói Sài-Thành có một không hai. Các thứ bánh ấy Ba cũng có mời quan nghè Trang ở Hà-Thành đi cụ cử Thuỷ ở Trần-Ninh dùng thử, thì hai ngài cũng đều công nhận rằng ngon những nhưng bánh gởi dư tinh khiết. Vì vậy mà Ba cứ trông mòng cho đến kỳ bánh Trung-Thu để Ba đi Saigon ghé tiệm ĐỨC-THÀNH-HƯNG Ba mua Ba mới vừa lòng trước thời Ba giúp cho Đồng-Bào ta nên thương nghiệp cho mau vinh đạt, sau nữa Ba mừng dành cái lợi quyền bánh Trung-Thu ngày hôm nay đã về tay Đồng-Bào ta là tiệm ĐỨC-THÀNH-HƯNG rán cực khỏi lọt tiền của ta ra cho dị chủng thu hoa lợi.

Vậy thì xin anh sao sao cũng ghé nhỏ vào lòng lợi tiệm ĐỨC-THÀNH-HƯNG ở đường d'Espagne số 213, hoặc ở Dakao số 139-141 hay là ở Giadinh ngan gare xe điện mà mua các thứ bánh Trung-Thu của tiệm ấy cho Ba chớ nếu Anh đi tiệm khác về Ba coi không phải cái nhãn hiệu ĐỨC-THÀNH-HƯNG thì Ba rầy Anh chịu đa !

NHƠN-SƠN

Cựu Thơ-ký dinh Đốc-lý, Saigon

Trà Vinh-Thai

Là trà của người annam mới chế ra, giống hệch trà tàu. Tánh chất tốt hơn trà tàu, hương vị ngon hơn trà tàu, mà giá lại rẻ hơn.

Quý ngài muốn mua sỉ hay muốn làm đại-lý các tỉnh, xin viết thương lượng.

PHUC-LOI

39 RUE SABOURAIN — SAIGON

PENSION DE

NGUYEN-ANH-BON

206-214, Legrand de la Liraye — Saigon

Nguyễn-anh Bổn : Chủ-nhơn sáng lập (fondateur)

Tựu trường : 1er SEPTEMBRE 1931

Bởi thấy nhiều học sanh khó kiếm được trường xứng đáng mà học hành, nên chúng tôi là người tâm chí, đã mấy năm chuyên nghề giáo hóa, có hân hạnh được trẻ em hoan nghinh cách dạy dỗ đặc biệt dễ hiểu, dễ nhớ, quyết lập một học-đường thật hoàn toàn, hầu rèn tập trẻ em mau nên người tại mặt trong xã-hội. Mấy ông giáo sư kể tên dưới đây thi đậu trò học tại Saigon đều biết danh :

Trương-văn-Huấn : *Vật lý-khoa cử nhơn.*
Trần-văn-Thạch : *Văn-khoa cử-nhơn.*

Phan-bá-Lân : *Cao đẳng sư phạm.*
Nguyễn-văn-Vĩnh : *Bác-vật canh cử.*
Trần-văn Nam : *Bác-vật tạo-tác.*
Trần văn-Tỷ : *Cao-đẳng sư-phạm.*

Trường mở năm lớp :
Lớp nhứt sơ đẳng (*cours supérieur*)
Lớp trung-đẳng, từ năm thứ nhứt đến năm thứ tư (*de 1re à 4e année*).

Đốc-học : TRẦN VĂN TỶ
194, *Legrand de la Liraye — Saigon*

RESTAURANT & PATISSERIE

NGHĨA-HIỆP

Khai trước ở đường Albert 1er số nhà 129-131
Nay dời lại số nhà 116-118 cùng đường đã trước rạp hát A-SAM có bán : các thứ bánh và đồ ăn tây ; đồ điểm tâm, và đồ giải khát, chương đẹp tinh khiết.
Xin mời quí khách chiếu cố tới rất cám ơn.
Bổn-hiệu cũng có lãnh đọn tiệc trà, tiệc rượu và tiệc ăn tại nhà hàng hoặc đem tới nhà tùy lòng quí khách.

Chủ nhơn
NGUYỄN-VĂN-ĐẮC *kính mời.*

CÂM TẠ LƯƠNG Y

Diệp-nhuệ-Hùng

5 đường Marins số 134 (trên lầu)
CHOLON

Nguyên tôi đau bịnh ngoại-trĩ hơn bảy năm. Mỗi lần đại tiện đều có máu : đi đứng rất khó chịu. Tôi uống đủ thuốc tây Nam đều chẳng hết.

Nay tôi nhờ Diệp tiên-sanh dùng cách hóa học, một sợi chỉ cột và thoa thuốc không đầy trên 15 ngày tôi lành bịnh. Nên tôi đăng vài hàng trên báo, trước là tạ ơn ông cứu tôi khỏi bịnh nguy, sau là điểm chỉ cho ai rủi mang bịnh như tôi hãy đến cho ông điều trị chắc được mạnh.

Nay kính
Định-châu-Hi
Chợmới — Longxuyên

Trừ bịnh phong - tình

Ông Trần-đức-Tâm y-sĩ Việt-Nam đã du học Trung-huê, Nhựt-bổn đã cấp bằng tốt nghiệp tại công-y học-đường Quản-đông nay về nước chế đủ các thứ cao, đơn huờn tán theo lối hóa học chữa đủ các bịnh, người lớn trẻ con, hay nhứt là thuốc trị bịnh phong-tình, hoa-liễu vân vân, dầu bịnh lâu mới khó đi cách nào cũng có đủ thuốc chữa lành tận nọc. Mua thuốc xin nhớ kể bịnh thật kỹ khỏi lầm bịnh nọ uống thuốc kia.

Có trữ bán tại Saigon hiệu Nguyễn-thị-Kiêm số 80 đường Aviateur Garros, dây nói 0.22.

Cantho — Tế-Nam-Đường số 21 Đại-lộ Gallieni.

Các nơi khác viết thơ đi cho từng đại-lý là

M. Đinh-thành-Song
(Vinhlong) à Cái-nhum

Muốn hỏi đều chi xin nhớ để cò trả lời.

MỚI TỚI

Rạchgiá nữa đa!

Cũng nên dùng thuốc gia truyền Annam giá rẻ mau lành bịnh của các bực Tiền-Hiền Danh-y đã nổi danh ở cõi Đông-dương nầy. Gia-truyền đã các chứng bịnh nhứt là thuốc trừ nha-phiến bất kỳ hút lâu mau đều bỏ đặng giá (0 $ 50) đã tuyệt bịnh.

Cửu-Long-Hoàn thuốc bổ đại thì trừ đủ chứng Dầu khuynh-diệp đủng phòng lửa, nước sôi, mũi lở tai, đau răng, đàn bà nằm chỗ thai bộp rất hay. Thuốc Phòng-tích dầy da bụng ăn không tiêu.

Thuốc mua từ ($ 00) sắp lên khỏi tiền gởi.

Đại-lý Vỉ-đình-Dần Thương-khanh Y-quán và nhiều nhà thuốc gia-truyền có danh ở Đông-dương đều có bán tại hiệu :

Nguyễn-ngọc-Thái
Sevenaerts Dragon d'Annam
RACHGIA

ÉCOLE PRATIQUE :: DE COMMERCE ::

Ngày 9 và 10 Août 1931, nơi trường Thương-mãi Thiết Hành của M. Lương văn Hậu ở số 7 đường René Héraud Tândinh Saigon, có mở cuộc thi chung khoa cho học sanh mãng khóa ba tháng.

COMPTABILITÉ COMMERCIALE

Le 30 Avril 1931, époque à laquelle s'établit l'inventaire de la Maison Thong-Hop, la balance des comptes au Grand-Livre présente les totaux suivants :

Capital		100.000, »
Caisse	121.650,95	80.310,60
Valeurs en Portefeuille	22.650,40	14.673,30
Société Annamite de Crédit	60.840,20	30.241,85
Loyer d'avance et dépôts	2.500, »	»
Effet à Recevoir	12.840, »	8.814,75
Marchandises	172.640,20	149.166,95
Agencement	5.588,80	»
Mobilier	1.600, »	»
Frais de 1er Etablissement	2.190, »	»
Clients	13.650,40	10.719,70
Fournisseurs	196.761,80	116.740,50
Effets à Payer	29.508,35	60.410,20
Intérêts et commissions	»	76,50
Escomptes et rabais	68, »	»
Frais généraux	2.875,25	»
Dépenses de maison	1.800, »	»
	$ 560.917,35	$ 560.917,35

Les marchandises restant en magasin s'élèvent à $ 69.141,15.

Le chef de la maison a donné ordre d'amortir l'agencement de 10 °/₀ ainsi que le mobilier, et d'amortir de 25 °/₀ le frais de premier établissement.

1° Tirer les soldes.
2° Passer au Journal les écritures d'inventaire.
3° Solder le compte de profits et pertes.
4° Faire le Bilan.
5° Passer au Journal les articles de clôture et de réouvertures des comptes.

Đôi lời nhắn cùng bạn chức việc Thương-mãi đã về quê

Xin hãy viết thơ cho « Ecole Pratique de Commerce » 7, Rue René Héraud Saigon, đặng kiếm chỗ làm giùm cho, không ăn tiền.

TRƯỜNG DẠY CẦM TAY BÁNH XE HƠI

AUTO ÉCOLE ET AUTO EN RÉPARATION

Trường tôi đã mở lâu năm, kể từ ngày nầy sắp lời quí ông đến học sắp-phơ tại trường tôi, thì tôi có phát cho mỗi người 3 cuốn sách dạy về máy xe hơi của M. Trương-trung-Lý mới xuất bản, và 1 cuốn luật mới, có thầy dạy sửa máy và thầy dạy luật, có thi ra bằng tay bánh xe ra đây có nhiều giấy tờ rất cần của quan trên và quan Toàn-quyền Đông-dương cho, Médaille Hoàng-đế Annam và Hoàng-đế Cao-mên.

Dạy rất mau thành nghề, rồi giới thiệu một lần chắc đậu, có chỗ đi chỗ nghỉ rất kỹ lưỡng, giá rất rẻ hơn các nơi, cho mướn xe thi, Camion và Torpédo đủ hết.

Trường tôi có cô Nguyễn-thị-Hường dạy đờn bà cầm tay bánh và thi.

Xin quí ông chú ý có muốn sửa xe đem tới, có nhiều thợ máy giỏi trong trường bổ-nghệ ra sửa rất kỹ của giá rẻ lắm.

Mỗi khi đem xe đến sửa rồi có cho thêm quyển sách dạy về máy xe hơi bằng chữ quốc-ngữ rất hữu ích trong khi giữ đường, nói rõ các thứ hư và cách sửa. Cách cần Magnéto.

CHU VĂN-HAI

No. 51, *Colonel Grimaud*
SAIGON
(Trước chợ-mới Saigon mau gare Cuniac)

Qui ông thường rước khách...

Xin mời lại nhà Nam-Xuân 78 80 đại-lộ Charner xem một bộ đồ uống trà : 1 Bình trà ba café, 1 Bình đường, 1 Bình sữa, 6 tách, 6 dĩa, 1 bộ đựng bánh, 1 dĩa lớn đựng trái cây, có vẽ bông rất khéo mà giá chỉ có 5 $ 50.

NAM-XUAN

78, 80 Bd Charner, Saigon

HÃY DÙNG PHÂN TRO HIỆU "CON CÁ"

THÌ HUÊ-LỢI TĂNG BỘI PHẦN

Tin Thể-Tháo

TRANH COUPE DE JUNIORS

Commerce Junior thua Laithiêu 1 á 3

An-nhơn thua Distamy 0 á 3 *(abandon)*

Etoile de Saigon thắng Khánh-hội 1 bàn 15 phút đầu, kế xảy ra chuyện lôi thôi

Lâu nay trên sân Tổng-cuộc Thể-thảo Annam cứ xảy ra nhiều chuyện lôi thôi luôn, mà không phải lỗi tại Tổng-cuộc, mà tại khán giả bình hội nầy bỏ hội kia mà ra.

Như mới chiều hôm qua trong trận Etoile de Saigon với Khánh-hội, có một người khán giả ở ngoài vì muốn binh Khánh-hội, cầm dao toan chạy ra đâm Cường, cầu thủ E. de Saigon. Vụ ấy bởi Cường nhào theo banh đụng nhằm phủ thủ Khánh-Hội, cả hai không ai nhịn ai, nhưng nhờ có Giám Cuộc Cường can giản, cùng anh em mới êm chuyện. Lỗi phải về ai chưa biết, thình linh ở ngoài kéo ào một tốp người đòi đánh lộn và la ó om sòm. Một người chạy đầu cầm dao toan đâm Cường, song nhờ có nhiều người cản và lúc đó có mấy người lính mật thám thộp ngực cậu điệu về bót.

Lấy lẽ ngay ra thì hai hội chơi hòa nhã, mới vào 15 phút đầu E. Saigon đã công-kích Khánh-Hội rồi và thắng một bàn nhờ lộn xộn trước mặt thành (cafouillage). Kế đó Cường và thủ thành sanh bí hôi nhau, chơi lẫn nhau, đến xảy ra chuyện đi thôi mà ngưng cuộc.

Lỗi đây cũng tại Cường và người thủ thành Khánhhội mà ra, song cũng tại khán-giả ở ngoài nữa. Phương chi trong lúc lộn xộn mà có vài người lính tuần thành can thiệp vào thì may lắm. Mạnh Giám-cuộc thổi tu hít, mạnh ban Trị-sự Tổng-cuộc can, mạnh ai nấy cãi, đã rồi kéo ra về mà ngưng cuộc. Lấy lẽ công bình, Khánhhội có xin lỗi Tổng-cuộc và xin E. de Saigon tái chiến, song Cường đội trưởng E. de Saigon sợ xảy ra chuyện lôi thôi nữa.

Khánhhội sau nầy dường như đã chỉnh đốn lại điệu chơi hòa nhã rồi, song ta chỉ trích một lỗ mọn về người thủ thành mà trách cũng quá đáng. Tỷ như Vịnh, lâu nay ai cũng trách Vịnh chơi xấu, thế mà mấy lúc sau nầy Vịnh là một cầu tướng đáng mến, vì Vịnh đã tự sửa lấy mình.

Còn E. de Saigon, mấy lúc nay có về hăng hái lắm, đá đâu thắng đó, song đối với Khánhhội một bàn 15 phút đầu chưa chắt anh em còn rán thắng nữa được không? Cái thắng về vang như thế cũng đáng khen, mà nên chấm công thứ nhứt cho Lắm, tiếp ứng trung ương Chúng tôi đã nói nếu Lắm mạnh cho dượt lại thì hay lắm. Mấy lần hàng tiền đạo Khánh-Hội đem banh hăm thành đều nhờ Lắm triệt banh hết. Muốn chuyện gì nhờ có rán công tự lực là được.

Theo ý tôi nghĩ, hai hội nếu đá đủ giờ chưa chắt hội nào thắng hội nào.

Trận đầu Laithiêu với Commerce Junior. Temps đầu Laithiêu thắng một bàn, qua temps sau Commerce Junior gỡ lại huề, kế thua luôn hai bàn 3 á 1. Commerce Junior điệu chơi còn rời rạc và mau mệt, Laithiêu nhờ nước bền và ăn ý nhau. Trong lúc đá, Gâu (C. J.) với người hữu biên tiền-đạo (L. T.) có đụng nhau gần lu-đá, nhờ có người can ra mới êm chuyện. Trận kế An-Nhơn đi thiếu bất nên thua Distamy temps đầu trọn ba bàn. Lúc đầu An-Nhơn đi 10 người, kế bị đau ra ngoài nghỉ chỉ còn có 9 người mà đá nỗi gì được. Qua temps sau An-Nhơn chịu thua luôn (abandon).

Chánh-Tryc

THẾ-GIỚI TÂN-VĂN

Hội Vạn-quốc

Các đại-biểu bàn về vấn-đề bảo hộ hàng-hóa Hồng-mao

Nhơn bên Hồng-mao định thi-hành chương trình bảo-hộ hàng-hóa, đại-biểu nước Bỉ, Đan-mạch, Na-uy và nhiều nước khác đem tờ trình giữa Hội-đồng Vạn-quốc, xin các nước khác làm thế nào tránh khỏi sự thay đổi thuế thương chánh và trên đường thương-mãi chánh-trị được hòa-hảo.

Nói thế thì cái chương trình bảo-hộ hàng-hóa Hồng-mao tuy có ích cho nước Hồng-mao, mà hại cho nhiều nước khác lắm.

Hồng-mao

Nghị-viện e bị giải tán và sẻ có cuộc tuyển-cử khác

Bổn báo đã nói chánh-phủ hiệp nhứt thành lập là cốt hiệp ba đảng lại để làm việc cứu nguy trong nước hồi nầy. Ông Mac Donald lên làm thủ-tướng như cũ. Tướng đầu Nội-các hiệp-nhứt được lâu dài, không ngờ đảng Bảo-thủ và Tự-do bàn tính nhau xin giải tán Nghị-viện, để bày lại cuộc tuyển-cử chung. Hai đảng tính như vậy là quyết đem chương-trình thuế thương-chánh và chương-trình bảo-hộ hàng-hóa ra xin chuẩn-y.

Về việc nầy Lord Melchet tuyên bố rằng bày cuộc tuyển-cử bởi nầy là không hay lắm; chẳng những không lợi gì cho Hồng-mao mà có hại thôi, lại còn các nơi Âu-châu ở gần Hồng-mao cũng chịu cái ảnh-hưởng ấy nữa. Ông nói theo ý ông tưởng nếu Nghị viện bị giải-tán, thì không thể nào giá đồng livres đứng vững được

M. Mac Donald
Thủ-tướng Hồng-mao

Nhà ngân-hàng Hồng-mao kêu nài, xin ông Mac Donald đừng chịu cuộc tuyển-cử (élections générales) và cứ giữ quyền mình tới đâu hay tới đó. Nhưng báo « *Daily Telegraph* » nói dầu thế nào Thủ-tướng cũng sắp sửa ra tranh cử, và ông sẽ thương-thuyết với các nhà băng để gìn giữ giá đồng livres được đứng vững trong lúc tranh-cử.

Công việc đến nay hãy còn lộn xộn lắm, đảng Tự-do quyết tranh-cử kịch-liệt đặng lập thành « *chánh phủ quốc gia* » (gouvernement national). Nội rắc đang rung rinh và sắp đổ

Về việc thủy binh làm reo ở Đại-tây-Dương

Chiếc chiến-hạm Tetrach và hai chiếc tàu kéo thuộc về đoàn chiến thuyền ở Đại-tây-Dương, đã tới bến Invergordon về Sheerness rồi. Người ta còn chờ mấy chiếc khác nữa.

Có lịnh truyền cho thủy-binh làm đơn trần-tình về khoản lương mới, rồi giao cho quan cai tàu gởi lên cho Bộ đốc thủy sư xem xét.

Về việc lôi thôi mới xảy ra đó các quan cai tàu và nhiều tay yếu-nhơn hải-quân nhóm lại thương-thuyết nhau. Người ta nói cuộc nhóm đây, chỉ bàn về vấn-đề bớt lương nhiều hơn hết.

Nga

Phá khám thả tù chánh trị

Tin ở Georgie nói trong xứ có loạn nổi lên. Có nhiều quân cách-mạng kéo tới phá khám Tchiatouri đặng thả tù chánh trị ra. Lính đi giải tán bắn chết hết 223 người tù và bắt hết 392 gia-quyến của tù còn trốn đỗ cầm thế chưa. Hễ họ ẩm thì thôi, còn làm giữ thì giết gia-quyến ấy.

Georgie là một xứ nhỏ thuộc về nước Nga.

Tàu chở hài cốt Mesmin và Le Brix về Moscou

Tin ở Oufa nói tàu đã chở hài cốt hai phi-công Mesmin và Le Brix có Doret đi theo về tới cầu Oufa, có phi-công Du Sbour, Damet và nhiều người đón rước. Quan tài để lên xe hỏa đặng chở về Moscou, có nhạc trỗi lên giọng bi-ai lắm.

Doret và De Sibour còn ở lại Oufa chờ các nhà chuyên-môn Pháp tới xét về nạn ấy.

Pháp

Nước Pháp kêu nài về sự Hồng-mao làm chánh-sách bảo-hộ hóa-vật

Ông Rollin, Thượng-thơ bộ thương-mãi, có nói chuyện với người thay mặt cho công-ty Board Of-Trade, xin ông ấy chuyển-đạt giùm với chánh-phủ Hồng-mao rằng nghe trong nước tính bảo-hộ hàng-hóa và thương-chánh, thì dư luận bên Pháp bất bình lắm.

Tuy biết chánh-phủ Hồng-mao làm như thế là cốt chống lại với hàng-hóa khác tranh với của mình, đặng cứu nguy lúc nầy, nhưng đối với hàng-hóa xứ nào kia, chớ đối với của Pháp mà làm như vậy thì tình bang-giao Thương-mãi của hai nước e phải kém đi chăng. Ông nói ông không tin chánh-phủ Hồng-mao làm như vậy, vì quyền lợi của hai nước vẫn khăn khít nhau mà!

Y-pha-nho

Dân làm reo bị đói

Cuộc làm reo chưa giứt, ở các châu thành lớn, như Cordoue, Saragosse và Séville, dân lô làm đường làm reo. Cuộc làm reo nầy làm nguy cho cả ngàn người trồng củ cải đỏ, là vì củ cải nầy dùng làm đường, mà thợ làm đường làm reo, thì các nhà trồng trỉa kia sẻ bị thiệt hại liên can vậy.

Còn ở gần Valladolid, tại làng Alcazaro, có trên 2.000 dân canh-nông làm reo, vì đói quá nên họ hăm cướp giựt mấy lò bánh bì. Họ lại chận những người không làm reo, không cho vô đồng làm việc. Các nhà chuyên trách phải gởi lính tới giải tán mới êm.

Câu danh bất câu lợi

Trường Pháp-Việt true d'Arras Saigon, lãnh giúp học sanh ăn cơm tháng được tiện bề đi học các nơi khác, hoặc ở học bổn-trường. Có thầy giúp dạy ban ngày và tối là người (Namkỳ) có cấp bằng Cao-đẳng, chỉ giúp cho người lớn mỗ học thêm Langsa, giá nào học cũng được tùy theo sức học, vậy lòng giúp ích cho anh em, nên giá nào anh em cũng có thể học nổi.

Vậy mau đến hỏi, hoặc viết thơ thì gởi theo 1 con cò thơ cho M. *Pierre Mai*.

SỐ QUI-HÒA

Đả xổ rồi hôm qua

Số 12.666 trúng 10.000 $

Mai số 19 888 và 02.666 mỗi số trúng 2 000$

12 số sau nầy mỗi số trúng 500 $

9.637	41.836	08.124	45.858
5.424	51 050	26.668	13.775
0 253	39.324	47.200	39.202

50 số sau nầy mỗi số trúng 100 $

12.484	20.661	48 854	52.805
06.748	37.537	36.462	53 911
5 255	09.970	39.696	37.567
9 362	59.554	28.281	30 973
11 567	49.255	04.153	51.004
41 598	44 581	55 866	03.123
46.987	02.337	20.633	50.788
21.248	22 450	39.953	09 368
11.311	41.208	09.368	18 009
47.000	38.891	10.612	37.585
10 990	08.470	53.070	49.463
41.518	56.439	34.624	57.946
37.273	17 098		

Còn 100 số mỗi số trúng 50 đồng sẻ đang số báo ngày mai.

Y-KHOA TẤN SĨ

Docteur COUTURIER

Cựu chủ nhiệm Y-viện chữa bịnh con mắt

ở Huế

Bổ cáo cho công-chúng hay:

Ngài có mở phòng khám bịnh con mắt tại số 91 đường Mac-Mahon. (Góc đại-lộ Bonard và Mac-Mahon).

Giờ khán bịnh:

Sớm mai: Từ 7 giờ tới 10 giờ

Buổi chiều: Từ 3 giờ tới 6 giờ

Dây thép nói: 11.25

MAY MOTOGODILLES

18 Août 1931 HẠ GIÁ

Tôi làm đại-lý 10 năm nay cho hãng bên Tây bán máy tàu và đồ đồ phụ tùng. Tôi chế kiểu máy lại rất đẹp, bảo kiết 6 tháng và bán hạ giá trong 3 tháng: mong quí ông sáng lòng chiếu cố, tôi rất cảm ơn. Xin đề thơ cho M. Võ-trung-Trực, điền chủ ở Cần-thơ (Nhà ngói cất bên sông, ngang chợ cá). Tôi thiện nghệ sửa máy nầy.

Huỳnh an-Khương

Lời rao

Tiệm bán đồ Tạp-hóa hiệu Mạch-dân-Ký, Chủ là Mạch-Duy tại chợ Tân-châu. Vì muốn nghỉ nên bán hết đồ tạp-hóa lại cho tôi làm chủ. Tôi vì sợ nợ-nần nên xin đăng báo hạng trong 15 ngày, kể từ ngày đăng báo cho ai muốn tranh cảng đều chi xin đến thương lượng.

Trương-thị-Kỳ
Propriétaire
à *Thường Phước*
Tân-châu

HAY THÌ DÙNG. KHÔNG HAY ĐỪNG NỬA

Thuốc bổ đàn-ông

Tráng thận lực tinh hoan

Gotlà thứ thuốc giúp cho những người trai tráng, hoặc ông già, hễ phàm con người thỡ vóc mới tượng cao. Ita chưa thành trước hết sanh ra có hai thận cho nên thận là gốc nên có thận lỏa chơn ấm gồm lại nguồn cội của khí quyết tánh mạng con người do nơi đó mà sống, ấy vậy nên sớm chăng lo trước thì thường sanh chứng bịnh tiền thiên chẳng dì hậu thiên thất thường ăn uống thiếu hụt hoặc sái phép vệ-sanh sắc dục, quá độ dương suy yếu mỏi gần đàn bà tinh khí xuất ra, trước đêm ngủ đi tinh ra nhiều.

đêm đái nhiều ít không chừng hoặc bịnh lậu nên thiếu sức bổ dưỡng thành ra ốm o. Tinh thần khí huyết suy đau thắt ngăn lưng trông trí lo quá lao, cùng chống mặt đỏ bão quang, thường đàn ông mà dùng thuốc nầy hoặc có trong nhà thì cũng như người bịnh có sẵm một ông lương-y trong nhà thì người bịnh đỡ thấy, thứ thuốc đi mạnh mà còn bổ khỏe là khác nữa, chư tôn có mua nhằm cho được hiệu Phùng-gia-Viên nhằm chữ Á) thì mới phải.

Giá mỗi hộp là... 1$50, một lố 15$00.

Phùng-gia-Viên (*Pharmacie*)
123, Rue Paris—Cholon

Có gởi cách lánh hóa giao ngân

Lục-tỉnh khách-lâu

Thừa cùng Quí Khách đặng rõ: Nhơn dịp lúc nầy khuân bách nên tiền phòng tôi tính sụt xuống xin nhờ ơn Quí Khách chiếu cố giùm tôi rất đội ơn Quí Khách lắm

Chủ nhơn
Mme Jules ĐỨC

PHONG-CẢNH KHÁCH-LÂU

PHÒNG SẠCH SẼ GIÁ RẺ HƠN CÁC NƠI

CÓ GARAGE ĐỂ XE KHÔNG MẤT TIỀN

SAIGON—VO-VAN-BAN Propriétaire—T 4

NẾU MUỐN ĐƯỢC NGHỀ: THÌ MAU:

Ít tốn tiền học mà cho thiệt mau biết

Rất nên hữu ích là khoa Thôi miên thuật.

Gởi thơ lên học tại trung-quốc Thôi miên triết học-viện.

Tại đây, có thầy-chuyên-môn dạy khoa Thôi-miên, bằng cách gởi bài võ đến nhà học mỗi tuần, cách dạy rất rành rẻ và dễ hiểu, kỳ trong 3 tháng thành-công, học phí chỉ tốn 15 $ mà thôi. Nhưng tiền học phải đóng trước.

Thơ từ và mandat gởi ngay cho Quản-lý M. Trương-văn-Bọc Pố Galliéni n° 171, Cholon (Tại đây phố lầu ngan ga Hòa-Bình).

Dưới đây là sơ lược ít điều lợi ích của khoa Thôi-miên. Khoa Thôi-miên sau khi học rồi, có thể giúp ích cho ta đủ cả các phương-diện. Đối với thân mình, thì khoa thôi-miên bồi bổ tinh-thần, và làm sức mạnh khoẻ. Đối với nghề nghiệp, thì khoa Thôi-miên là một nghề rất cao thượng, trị bịnh cho người, khỏi dùng thuốc men. Đối với xã-hội, thì khoa Thôi-miên lại có phần đặc-sắc hơn, là có thể biết được những sự bí-mật của nhơn-gian.

Khi nào quí-vị muốn hỏi thêm điều chi riêng, hãy nhớ đính theo thơ một con cò 5 xu để trả lời.

Giá Gạo

GIÁ LÚA

tại Cholon ngày 20 Sep 1931

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Cocong	2 95	Omon	2 87
Bentre batri	3. 00	Cairang	2 87
Cai lay	2 90	Thot-Not	2. 87
Cai be	2 90	Longxuyên	2. 93
Vinhlong	2 90	Chaudoc trắng	2 90
Gaké	2 90	— Đỏ	2. 15
Can-Chong	2. 93	Tanchâu	2. 10
Cang-Long	2 93	Sadec trắng	1 85
		— Đỏ	2 10
Travinh	2 93	CAOMEN	
Hai-xan	2. 95	Battambang	2 85
Hacliao	2 95	Banam	2 85
Rachgia	3. 00	Sasi riang	
Phnocleng	3 00	Lua đỏ	2 10

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1	25 l.	tấm	4 30
Gạo N° 2	40 /	tấm	4 00
Tấm	1 2		3 35
Tấm	3-4		3 75
Cám trắng			1 70
Cám lứa			1. 40
Bao lớn đã đóng rồi			22 00

Giá lúa nầy tính luôn cả bao

Tin tàu

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Cap St Jacques	2 Oct
Compiègne	18 Sept
Athos II	22 Sept

Ở Tân và Nhựt qua

Sphinx	18 Sept

Ở Trung-Bắc-kỳ về

Cl Chappe	20 Sept
Cap Padaran	21 Sept
Pierre Lecoq	21 Sept
Dupleix	26 Sept

Ở Singapore về

G.G. Morlin	17 Septe

TÀU ĐI

Sang Pháp

Cap Padaran	25 Sept
Sphinx	21 Sept
Dupleix	2 Oct
Pierre Lecoq	25 Sept

Ra Trung-Bắc-kỳ

Cl. Chappe	24 Sept
Compiègne	22 Sept
Cap St Jacques	6 Oct

Đi Tân và Nhựt

Athos II	25 Sept.
Sikiang	17 Sept

Đi Singapour

Nước dưng nơi Cửu-long-giang ngày 19 Septembre 1931

NHỮNG CHỖ ĐO NƯỚC	NGÀY ĐO NƯỚC	MỰC NƯỚC LÊN cực cao về năm 1931			cực năm 1930		NHỮNG NGÀY nước lên lớn hơn hết trong năm 1930
		những ngày đo	trước 1 bữa	hơn hay kém	cùng ngày ấy	hơn hay kém	
Luangprabang	17 9-31	m.	m. 11 47	m. 0 73	m. 8 00	m. 15.18	11-8
Vientiane		9.50	8 77	0 85	7.90	11.64	13-8
Savannakhet		8.25	9.30	00 9	7 20	11.85	19-8
Khône	-	4 85	4 83	0 13	4.34	6.54	19-8
Strungtreng	16-9 31	6.90	6 82	0 72	6 10	10.18	28-9
Sambor	-	6 45	6.30	0.24	5.70	9 66	28-9
Phnompenh	-	8.50	8.46	1 86	9.21	10.62	3-10
Snoctrou		9.36	9 23	3.15	1053	11.88	11-10
Tanchau	17-9-31	4 4'	4.38	1.30	4.77	5 67	9-10 (N.G.)
Chaudoc		3 84	3 81	1.26	4.18	5.36	12-10 »
Longxuyên		3.13	3 14	1.01	3.08	3 66	12-10 »
Noisap		»	»	1 79	3.11	3.95	22-11 »
Rachgia		1.85	1 69	1.10	1.85	2.62	17-1 »
Thotnot		2.28	2.34	»	2 35	3.25	24-10 »
Cantho		2.88	2 83	1.57	2.25	3.03	23-10 »
Camau			1.4'	1 03	1,49	2 22	5-11 »
Duatho	16 9-31	2.91	2.92	1.10	2.32	2.71	10-3 »
Daingai		2.90	2 90	2.00	2.82	3.12	9-10 »
Vinhthanh			2.74	2.17	2 85	3.44	13 10 »
Sadec	17 9-31		2.38	1.40	2.13	2.79	12-10 »
Vinhlong		1 82	1.91	0.76	1 25	2.15	16-2 »
Travinh		2.60	2.59	1.36	1.73	2.73	9-10 »
Caibè		2 17	2.27	0.26	1.97	2.88	24-9 »
Mytho		1.88	2.14	1.26	1 78	2.81	20-11 »
Tanan		1.21	1.20	0.75	0 84	1.42	25-9 »
Benluc			1.20	0.63	1.01	1.45	21-10 »
Phuan		1.37	1 35	0,44	0.65	1.29	16-2 »
Kéga		1.44	1.31	0 51	1,18	1 37	15,10 »
Nuicai		1 20	1.10	0.60	0 88	1.30	15-10 »
Cap St-Jacques		0.93	0 87	0.23	0.40	1.32	24-9 »

SÂM-NHUNG ĐIỀU KINH

CHỈ BẠCH ĐÁI HOÀN

Nhãn hiệu « Song-Phụng »

Thuốc chánh trị bịnh đường kinh và chứng bịnh đàn bà ngày. Thuốc nầy chữa trị những chứng bịnh bởi tử cung hư làm bịnh đau mình, kinh không đều và chứng bịch đái hạ lâu ngày không bớt đến nỗi nước da vàng, mình ốm, muốn làm banh lâu, nếu uống thuốc nầy cho đúng chẳng bao lâu thấy nó công hiệu là lùng, trở nên tinh thần khoẻ khoắn, ngon ăn ngủ, tự nhiên tất banh phải bết. Ấy là một phương thuốc vương đạo trừ tật mà lại bổ nữa. Tánh thuốc rất lẹ, với khí hậu các xứ nóng, đã ngoài 30 năm nổi danh tiếng khắp quãn đảo Nam-dương, hiện nay khắp Nam-kỳ, Lục tỉnh đã có mua dùng phần nhiều trị bịnh rất công hiệu.

Mỗi ve giá là 1 $ 50

Bổn-tiệm có thờ thuốc hoàn bổ thận rất thần hiệu kêu

LỘC BIÊN KIỆN THẬN CỐ BỔN HOÀN

(Thuốc hoàn bổ thận)

Bổ tạng dương đã hao tổn, bài đáp thận âm bị hư kém, làm cho âm dương điều hòa, tiêu vận thực phẩm, thì tiểu tiện sung túc, mà tinh khí phải đầy đủ, thuốc nầy có thể gọi là thuốc sống lâu sanh nhiều con, chẳng sai.

Y-học-sĩ: TRẦN-KIỂM giám-chế

Tiệm tại đường Paris số 28 — Cholon

Mỗi ve giá là 1 $ 50

MÃ THƯỢNG-LẬP CÔNG

— Thử hỏi có thứ thuốc nào xứng đáng dùng bốn chữ trên đây chăng?

— Ấy là thứ thuốc « Thần-hiệu Thối-Nhiệt-Đơn » của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG vì con nít khi nào có nóng mình, uống vào trong 5 phút thì thấy linh nghiệm hiển-nhiên, thật đáng cho rằng « mã thượng lập công » và chẳng hổ với cái tên gọi riêng nó là « NHƠN-SANH YẾU-DƯỢC » Gần đây bởi có nhiều nơi bán thuốc giả và nhái theo kiểu thuốc ấy nên kẻ mua thuốc phải nài cho có nhãn con nai thì mới khỏi lầm.

Pharmacie Sino-Annamite

THIÊN-HOA-ĐƯỜNG

208, RUE DES MARINS — CHOLON

Hội - Đồng Quản - Hạt

(Tiếp theo trương nhứt)

Bắt cầu nhỏ

Ông *Bùi-quang-Chiêu* nói đường Bến tre về Mocay, một khoản 11 cây số mà có 4 chiếc bắc (đò) Quan Thống-đốc hứa sẽ bắc cầu đường đó.

Ông *Fauquenot* nói đường Hà-tiên và Hòn-chông có 4, 5 cái cầu cây, xe đi không được. Quan Thống đốc nói ngài không thể hứa hết cho mọi người được, nhưng ngài biên để có dịp sẽ hay.

Đường Long-thành đi Dầu giây

M. De Lachevrotière nhắc lại con đường Long-thành đi Dầu-giây làm nữa chừng, xin làm thêm cho rồi. Quan *Thống-đốc* trả lời rằng công nho thiếu kém, nhưng ngài cũng nhớ nếu có dịp thì làm ngay.

Ghe chìm cản đường sông Bạc-liêu

M. Nhuận. — Đã hai năm nay có một chiếc ghe chìm ở con sông Bạcliêu làm trở ngại việc thông thương. Nhơn dân ước gì chiếc ấy đem lên được, nhưng nó thuộc về của ông Mesner làm chủ.

M. Mesner. — Người ta nói với ông chiếc ghe ấy chìm hai năm nay chớ tôi nói nó năm đó đã 8 năm rồi.

Khoản nầy cải qua lại nhau rốt cuộc quan bác-vật Tạo-tác nói ghe đó ở gần cầu và gần chợ đem lên thì không phương nào dùng thuốc nổ thì sợ sập cầu. Sở Tạo tác chú ý làm mà chưa tiềm đặng cách hay.

Cất cầu ở các làng

H. Lân — Xin cho công nho làng được xuất tiền ra cất cầu bằng xi-măn (ciment). Vì cất cầu cây, mỗi bốn năm, hay 5 năm cất lại tốn kém cũng vậy.

Quan Thống-đốc. — Công nho làng gởi cho kho bạc, mỗi năm có 2 đồng lời một trăm. Mà công nho làng phần nhiều nghèo lắm, hễ làng nào vay được thì cứ tự-do làm lấy. Tuy nói vậy chớ làng nào có đủ bảo-chứng để vay đâu.

Ông *Hồ-duy-Kiến* xin làm đường đi, đường quản-hạt đi từ Travinh qua Soctrang chỉ tốn có một chiếc đò mà con đường đi gần được mấy trăm cây số. Ông xin cất một cái cầu ở Rạch Mang-thít nữa.

Quan *Thống-đốc* hứa sẽ xem xét lại các khoản của ông Kiến xin, mà nói chừng nào có tiền đã, chớ bây giờ nghèo lắm.

Sự ghi các khoản chi tiêu về tạo-tác

Về việc ghi biên ngạch - khoản (inscriptions de crédits) ông *Chiêu* và *M. De Lachevrotière* có hỏi sao biên vào công cho những khoản tiền làm cầu Henry ở Long-xuyên và cầu đi Nhàbè ít lắm, năm nay đã có hơn 10.000 $ vô khoản tiền tiêu tùy ý đây hội-đồng có thuận đi, năm tới đây sẽ hơn 200.000$ tiêu phí nó chạy qua bốn khoản tiền bắt buộc, vì đấu giá đã xong thì hội-đồng hễ cãi gì nữa.

M. De Lachevrotière nói ông không muốn làm trở ngại việc gì cả, nhưng bây giờ cầu Henri ở Longxuyên hư nên sửa lại, cầu ở đường 15 đi Saigon-Nhàbè cũng có ích lắm.

Đường số 16

Con đường nầy, Hội-đồng đã cãi năm rồi kịch-liệt lắm mà chưa xong. Lần nầy nữa, ông *Labaste* đứng lên nói ông lấy làm lạ sao con đường chỉ là con đường 16, mà không nói rõ là địa bạt hay quản-hạt, cứ kêu là con đường Saigon-Camau thôi. Rồi công nho Nam-kỳ phải chịu tiền tu bổ.

Ông nói dầu thế nào năm nay đi nhóm Đại-Hội-đồng, ông cũng kêu nài về con đường nầy, chừng nào được việc mới nghe. Đoạn ông kể qua nhiều con đường và cầu hư hao mà chưa thấy ai nói gì cả, ông có ý trách số Tạo-tác.

* * *

Công việc mới

Hội - đồng nghỉ 10 phút, vào nhóm lại. Dỡ sổ ra bàn về công việc mới, ban ủy-viên xin sửa đổi vài khoản. Như bớt tiền làm nhà lính gát ở Giadinh và tiền cất nhà ở Xóm-chiếu, để bỏ qua cho nhà thương Choquan 10.000 đồng.

* * *

Việc cất phòng lạnh ở nhà hàng ngoài Cap và việc các nhà khách (Bungalow) nghèo, đều để xem xét lại.

* * *

Giản thủy nhập điền

Xứ Nam-kỳ là một xứ ruộng đất, nên vấn đề nầy không thể bỏ qua được.

M. De Lachevrotière nói năm rồi giữa Đại-hội-đồng xin 1.200.000 đồng về công việc đào kinh ở Nam-kỳ, thì nên giao về cho Hội-đồng Quản-hạt bàn cãi, trước thế mà Đại Hội-đồng không chịu. Vậy tôi xin Hội-đồng bỏ đồng tinh với tôi, xin mỗi năm được xem chương-trình nói về công việc nầy.

Kế ông *Labaste* cải về tiền chi tới giờ giải tán.

C.T.T.

Nội-chiến bên Tàu

Cuộc Đông-Nam chiến-tranh

Đường Sanh-Trí quyết hạ Hành-châu, nhưng binh Nam-kinh chống-cự dữ lắm

Pho Quảng-đông tiến binh lên đánh phe Nam-kinh thiệt rồi. Hiện nay binh Quảng-đông và Quảng tây chia làm mấy đạo để đánh Hồ nam, đặng tìm đường đánh lên Nam-kinh, vì Hồ-nam là cửa ngõ Nam-kinh, nếu Hồ-nam thất-thủ thì Nam-kinh nguy.

Mà muốn hạ Hồ-nam, phải hạ Hành-châu trước, vì Hành-châu là quan ải trọng yếu của Hồ nam. Bởi vậy Đường sanh Trí là tướng Quảng-đông, cầm binh đánh Hành-châu, quyết đem tất-lực để hạ cho được. Song binh Hồ-nam chống cự dữ lắm.

Các đạo binh đánh Hồ-nam đây, do Tiêu-Gia-Cát là Bạch-sùng-Hi làm thống tướng. Còn bên Nam-kinh thì do Hà Ứng-khâm chỉ huy, Hà đã từ Giang-tây đem ba đạo đại-binh tới Hồ-nam để chống cự với binh Quảng-đông.

Tỉnh trưởng Hồ-nam là Hà-Kiện muốn phòng bị trước, nên đã ra lịnh cho người ngoại quốc ở thành Trường sa là tỉnh-lỵ Hồ-nam, nên sớm lánh thành Trường sa mà đi, đặng tránh sự nguy-hiểm.

Xem ý Tưởng-giới-Thạch còn có ý giảng-hòa, chớ chưa muốn chống cự thiệt tình. Nhưng chẳng ta biết Quảng-đông có chịu hòa không?

DƯ DÙNG NÊN BÁN

Xe Renault 688 và Citroen B 12 Torpédos 4 chỗ ngồi, 4 cửa, mới sửa lại hết, còn đẹp chạy. Hỏi tại tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi 35 Colonel Grimaud ngan gare xe điện Cuniac Saigon Chợmới.

phí khoản đào kinh gần tuỳ.

Ông nói chánh phủ hay làm việc mình mông quá lẽ. Lo cho chỗ nào thì chú ý lo xong một chỗ ruộng đất cho thiệt tốt hẳn đi, cái nầy chạy chỗ nầy một cái kinh chạy chỗ kia một cái kinh, tiền thì tốn mà không có chỗ nào xài được hết.

Quan Thống-Đốc đã trả lời là mỗi năm muốn làm kinh, lộ gì điều trình cho Hội-đồng, lúc đó ý kiến gì hay là phải nói liền, chớ để nay chánh phủ đã khởi công làm rồi, ngưng lại thì tốn kém mà rồi điền-chủ cũng phiền trách đặng.

Hội-đồng chuẩn y việc nầy rồi 3 giờ giải tán.

Chuyên môn trị bịnh mắt. Rành nghề và sắm đủ đồ để mổ mắt. Mắt có vậy cá hay là có tật gì ở ngoài thử lé cũng có thể chữa đặng.

Y-KHOA TẤN-SĨ

Nguyễn-van-Tân

Ex-Interne des Hôpitaux de Marseille

Bắt đầu từ ngày 20 Août sẽ mở phòng khán bịnh cho thuốc ở Saigon, đường Testard số nhà 127. Giây thép nói số 1153.

Sớm mai từ 9 giờ tới 11 giờ.

Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.

Trạng bông tang (couronnes)

CỦA ANNAM LÀM RA

Bổn-hiệu chuyên làm trạng bông cườm đã ấc năm và đã xuất sản được nhiều nên nay có thể tính giá rẻ hơn các nơi được phân nữa.

Có giá riêng cho hội Lương-hữu Giá từ 5$ 7-10-13 cho đến 100$ Bán sỉ và bán lẻ.

"La Tortue"

PHAN-THÚC-TRÁC

16, Sabourain, Saigon

Téléphone 9.95

Trường thương-nghiệp nào lớn?

Dạy mau giỏi?

Học ít tốn tiền?

Có phát cấp bằng để kiếm việc làm?

THƯA:

—:—

École Centrale de Commerce

Annexe de l'Institution d'enseignement de Mr...

47

RUE VASSOIGNE

sau chợ Tânđịnh

Saigon—Tél. N° 8.04

Directeur:

TRẦN-MẠNH-NHÂN

Ingénieur Préparateur au certificat d'études primaires

AI RỌI HÌNH LỚN KHÉO NHỨT

Chỉ có

Dakao-Photo

Quí-khách muốn được một cái hình lớn thiệt khéo, thì không đâu bằng DAKAO-PHOTO, ở ngan ga xe điện Dakao.

Adresse: **Dakao-Photo**

en face de la gare DAKAO — SAIGON

TRƯỜNG NGUYỄN-VĂN-MÙI

chuyên môn dạy đánh máy viết — bút toán, biên chép giấy tờ bằng máy viết — In bằng máy duplicateur

Khi trước ở ngan ga Dakao, nay dời về tại paòng việc

MODERNE PUBLICITÉ

« PHÒNG QUẢNG-CÁO KIM-THỜI »

39, đường Colonel Grimaud, Saigon — Tél: 11.37

(sau ga Cuniac — Ngan chợ Bến-Thành)

Quảng-cáo: Trong nhựt báo, Trong chương trình hát bóng, cải lương, v.v.

Làm bản các hiệu buôn

Trên xe đò Theo đường, Trên vách

Sơn và vẻ nhà

Làm đơn trạng, Dịch các giấy tờ

Đại-An-Đường dược-phòng

Hanoi 50 R. Cantonnais

ĐẠI-LÝ TRONG NAM KỲ VÀ CAO-MÊN

M. Nguyễn-v.-Diệm

Saigon, 9 R. Paul Blanchy

Bổn tiệm trữ bán các thứ thuốc hoàn của tiệm ĐẠI-AN ĐƯỜNG là tiệm thuốc lớn nhứt ngoài Bắc kỳ. Thuốc của tiệm nầy toàn những ông Danh-sư ở Quảng-Đông chế ra hết.

Thuốc hay thần thần, uống vô thấy kiến hiệu liền.

Bán theo giá ở Hanoi, gởi cách lãnh hóa giao ngân.

SÂM NHUNG BẠCH PHƯỢNG HOÀN. — Uống trị bệnh đàn bà huyết hư. — Mỗi hộp 6 viên giá 1$ 20

ĐIỀU KINH GIỤC LÂN HOÀN — Uống trị bệnh đàn bà kinh nguyệt không đều. — Mỗi hộp 6 viên giá 1$ 00

SÂM NHUNG VỆ SANH HOÀN — Uống trị bệnh huyết hư, tinh thần nhọc mệt, người ốm yếu ăn không ngon ngủ không yên — Mỗi hộp 6 viên giá 1 $20

DƯỠNG TÂM NINH THẦN HOÀN — Uống trị bệnh tinh thần mỏi mệt — Mỗi hộp 6 viên giá 0$ 80

TAM BIẾN BỔ THẬN HOÀN — Thuốc bổ thận, mệt nhọc hay thức đêm — Mỗi hộp 6 viên giá 1$ 00

DẦU ĐẠI AN. — Thoa và uống trị nhiều bịch rất tài, mỗi nhà nên có DẦU ĐẠI AN — Mỗi ve giá 0$ 20

Ai mua mỗi thứ 10 hộp xin tặng thêm 1 hộp.

Các thứ thuốc nầy đều có toa nói cách dùng thuốc rất cẩn thận.

Thơ và Mandat xin đề:

M. NGUYỄN-VĂN-DIỆM

9, Rue Paul Blanchy — Saigon

Tiểu-thuyết của: « *DUOC-NHA-NAM* » N 24

THẾ-TÌNH TIỂU-THUYẾT

CUỘC THẾ XÂY VẦN

của DƯƠNG MỘNG ÁO

XX

Mới ra trường, chưa có vợ, áo quần thay đổi mỗi ngày một bộ là một chuyện trong bọn nam - nhi mình đã hiểu cho nhau lắm. Bữa thì thấy thầy mặc áo hàng tây lót màu vàng lợt, quần cẩm châu, giày escarpin, nón secrétaire giây băng ngũ sắc, đồ lọc sang; bữa thì bận tussor nón mousseline, giày vernipochette màu; bữa thì bận đồ trắng, nón trắng, giày trắng, vớ trắng, bâu trắng, nơ trắng. Tóm tắc một lời là ai có cái gì thì thầy Thanh cũng có đủ hết. Hai vợ chồng ông hương Đồng cưng thì lắm, cưng mà lại sợ nữa, hễ thầy muốn cái gì thì được nấy. Thu nhứt là ông. Ông coi như một cái văn-minh Âu-Mỹ thầy Thanh đi học hồi đã biểu thấu được hết, cho nên trong mấy đám cưng đình, đám tiệc, đám cưới, đám đỗ, ông đỗ chuyện gì ra thì khởi đầu có câu: « Thằng Ký tôi nó nó.... » tựa hồ như mấy ông nho xưa họ mở miệng ra thì có: « Đức thánh nhơn nói... thầy Mạnh nói... »

Qua việc hôn nhơn của thầy Bổ ông hương cũng có nghĩ tới nàng ba lần rồi, song không phải nộ tặng Tân-giai mà thôi, mà nội Vĩnh-long hỏi thăm ra cũng chưa có chỗ nào cho xứng đáng.

Thầy Thanh chưa coi đâu đặng với vừa lúc xuân xanh ấy thì nào ra đường cho khỏi dòm đông ngó tây, lục soát đầu trên xóm dưới cố ý tìm cho gặp một đôi nàng cho vừa mắt mà gởi tấm lòng ái ái nó dậy trăng. Không biết thầy bởi thăm ai, hay tự thầy để ý mà biết được, song những người đi chợ một lược với cô Hai Thân đều thấy bữa nào cũng có thầy đi theo đàng sau, mà ngày nào như ngày nấy. Một hai khi gặp lúc vắng người thầy đi riết lại gần nơm nớp một hai câu, nhưng cô Hai đã chẳng những không trả lời mà nét mặt điềm nhiên lịnh như không hay không thấy gì hết. Thầy Thanh thấy cái nết na của cô Hai như vậy cũng khâm phục, nên không dám đeo đuổi một cách thổ-lộ cho thất quá; thầy bèn tính cậy người mai mối có lẽ kín nhiệm và dễ hơn. Sẵn trong xóm có chị Sáu Vị, tánh chí thuở nay cũng hay làm ơn cho nhiều người; nên thầy Thanh bèn tìm đến cậy chị trao dùm vài bức thơ và xin chị tiếp thêm một đôi lời cho khôn khéo hoặc may cổ có xiêu lòng mà đoái tưởng đến chăng?

Chị Sáu tội nghiệp chỉ cũng sẵn lòng lắm, với thầy Thanh cũng có nhiều đại trong tay chỉ năm mười đồng gì đó và bữa bề thành công thì ơn nặng không khi nào quên, thì chỉ lại còn sốt sắng hơn nữa. Cho nên sáng bữa sau chị ra chợ dòm chừng cô Hai Thân hoài, khi cổ về chỉ cũng về theo. Hỏi thăm người bán cá ở gần mới dọ đường đem chuyện đỏ ăn mặc hay cổ đi gước, gặp chỗ trơn, trợt rẻ ra nói, cô Ba cũng lấy phép văn quốc lễ đáp nhằm cơn có tứ vui vẻ, nên chỉ mở hơi chuyện thầy Thanh ra và lo lo trong tay cái bao thơ nho nhỏ. Không biết cô Hai cổ nói với chỉ làm sao, nhưng từ ngày ấy tới sau hễ chỉ gặp cổ thì cúi mặt xuống, hoặc tỉnh ngã khác, còn thầy Thanh cũng không vắng lai gì đến nhà chỉ hết.

Như thế thì không còn trông chỗ gì nữa, mà thầy Thanh cũng không nản chí, sáng bữa nào cũng kiếm gặp mặt cho đặng một lần mở nghe. Mà ông tơ bông cất có thật Để tôi thuật tiếp cho mà nghe

XXI

Một bữa chúa nhựt kia thầy cũ g theo cô hai ra chợ, thấy đứng lỏi tiệm dòm ra thấy cổ đi lần lần xuống nhà cá. Thình lình thấy người ta bu lại một khóm mà cổ nọ lại đâu mất. Thầy bèn đi riết lại, thấy có người vịn cô Hai mà mặt mày cổ tái ngắt có người dợt ra liền nhưng máu chảy ra nhiều lắm. Mấy chị đờn bà thấy máu ai nấy cũng sợ. Lối kẽm miệng giẻ đặng rịt lại, nhưng giữa chợ giẻ đâu cho có hiền kiệp

Lúc ấy là lúc thầy Thanh vừa lẻn thấy ở trỉ liền rút cái khăn trong túi, xé hai nối lại rồi đưa cho người đờn bà đứng gần đó trao cho mấy người kia bận bó dùm. Doạn thầy lui ra đi mất.

Ông Hương cả đi đâm nhức tìm lại cô Hai Thân thấy máu dưới bàu chơn chảy nhiều nên cổ tối tăm mày mặt. Nếu không có hai ba người đỡ dùm thì cổ đã té xiểu. Chừng một lát cổ tỉnh lại thì thấy dưới chơn có ai cột dùm miếng giẻ; mấy người đờn bà kia đỡ cổ lên xe kéo, biểu xe chạy riết về nhà. Vợ chồng Khá nghe kêu, chạy ra đỡ con vào, gỡ miếng giẻ ra liệng, mức thau nước rửa bàn chơn cho sạch, rồi máu hãn ra cho hết, rửa rồi, xức rồi trầu đắp thuốc, băng, đai lịch lịch, đủ thứ. Như vậy mà bàn chân cổ Hai phải sưng bốn năm ngày và cổ cổ nóng lạnh hết một bữa rưỡi.

Đến bữa cổ đi chợ lại được, mấy người đờn bà có mặt hôm nọ ai cũng hỏi thăm và nói ai nấy bữa đó cũng hết hồn. Có người lại nói: « Tội nghiệp có cái thầy nào ở đâu không biết, lúc ấy thầy vừa đi ngang qua, nghe nói kêu rút cái khăn trong túi xé hai và đưa cho mấy chị đây cột dùm cho cổ. » Cô Hai Thân nghe nói hơi lạ, bắt qua chuyện khác, rồi ở lòng cám ơn mấy chị em có lòng tử tế với cổ.

(Còn nữa)

Giá báo sửa lại

Một năm	15 $ 00
Sáu tháng	8 00
Ba tháng	4 00
Một tháng	1 50
Mỗi số	0 07

SAIGON — IMPRIMERIE THANH-THI-MAU, 7 RUE DE REIMS

Le Gérant: NGUYEN-VAN-MAU